SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje $2.50
Kanadoje ir Lietuvoj $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoje ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 85 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No.37 So. Boston, Mass., Rugsėjo (September) 10 d., 1925 m. Metai XII

Zepelinas sutruko į tris dalis.

14 oro keleivių žuvo.

Oro milžinas Shenandoah, bekovodamas su audra Ohio valstijoje, truko į tris dalis, umu šovęs 6500 pėdų į orą. Žuvo keturiolika vyrų. 29 misteriškai išliko gyvi. Milžinas sulužo dėl perdidelio oro spaudimo.

CALDWELL, Ohio, rugsėjo 3 d. Ankstį šį rytą keturiolika iš keliavusių Shenandoah, tame oro milžine, tapo užmušti ir kiti du labai sunkiai sužeisti, kuomet didžiausis Jungt. Valst. zepelinas sutruko į tris dalis, pakliuvęs į Ohio valstijos audros nagus. Žuvusiųjų tarpe yra ir leit. komandierius, orlaivio kapitonas, Zachary Landsdowne.

Milžinas pasikėlęs 3,000 pėdų ore kovojo su didele audra per kelias valandas. Paskui umu šovė aukštyn ir iškilęs apie 6,500 pėdų į orą, sutruko į tris dalis. Tas atsitiko dėl to, kad tame aukštyje oro spaudimas buvo neapsakomai didelis, dėl jo milžinas negalėjo atsilaikyti.

Kontroliavimo kambarys, tai vidurinė orlaivio dalis, nupuolė į žemę ties Ava, O. Apie 50 pėdų toliau baisiu smarkumu nupuolė paskutinė milžino dalis. Vidurinės dalies daugiausiai keleivių buvo. Priešakys milžino paskui pasikėlė dar aukščiau ,apie 7,500 pėdų aukščio, ir klajojo po orą. Pamaži nusileido tik už 12 mylių toliau nuo kitų savo dalių. Keletas vyrų, kurie radosi tame priešakyje nusileido laimingai. Tik vienas jų tapo sunkiai sužeistas, kuomet pro medžius slenkanti dalis užkliudė jį už medžio šakos ir nutraukė žemyn. Leit. C. E. Rosendahl ir Leit. J. B. Anderson keravino heliumo gaso ir gazolino išleidimą taip, kad ta dalis nusileido ant žemės pamaži.

Su žuvimu Shenandoah Jung. Valst. nustojo už $150,000 vertės helium gaso. Šis gasas ne tik toksai brangus, bet ir sunkus padirbti. Todėl tas atsilieps daug į Jungt. Valst. Esą truksią helium gaso kitam panašiam į Shenandoah milžinui, tai Los Angeles. Reikalaujama apie 2,400,000 kubinių pėdų heliumo gaso pripildymui Los Angeles maišus.

Drąsios merginos.

MOODY, Me. Rugsėjo 1 d. čionai vienose maudyklose vėjo sriovė pagavo 6 metų vaiką, kuris prie krašto plaukė įsikibęs į oro pripustą automobilio tubą, ir nunešė toli nuo krašto, apie kokią mylią, į mares. Maudyklose buvę 25 vyrai, bet nė vienas jų nedriso plaukti prie vaiko, nors vaikučio motina verkdama jų valdavo. Tada pasitaikė dvi praeinančios merginos, kurios nesimaudė ir buvo apsirengusios išeiginėmis drapanomis. Jodvi tuojau nusimetė viršutinis ir pasileido į mares. Vaikas i[illegible] gelbėtas ir po dviejų valandų daktaro darbo atgaivintas. Mai[illegible] jis buvo jau nusilpęs ir galva nuleidęs vandenin. Vienos tų drąsių merginų vardas yra iMss Marion Neave. Ji yra tik 16 metų amžiaus. Jos draugės vardas nesužinotas.

Nebereikia r-r-revoliucijos.

BERLINAS, rugsėjo 2 d. Galvos iš Maskvos pataria perorganizuoti bolševikų partiją Voiketijoje. Bolševikų vadas Fraulein Ruth Fischer taipo pašalintas iš Maskvai paaiškėjo, kad bolševikai turi padėtį į šalį revoliucionišką programą, kad prisitaikius prie vokiečių darbininkų dvasios. Nutarta nebekovoti prieš Vokietijos social-demokratus ir laike rinkimų pataria komunistų partijai balsuoti už social-demokratus. (Taigi, vaikai, kurie kartą buvo persiskyrę, vėl susijėjo į tą patį kiemą.)

Bulgarijos karalius užnuodintas.

ROMA. Pranešama, jog Bulgarijos karalius Boris esąs sunkioj ligoj. Esą jam užduota su dezertu nuodų. Tatai padarę jo sėbrai militaristai neva keršydami. Jie pykę ant karaliaus dėl to, kad šis nepasirašė pasmerkti kelis komunistus miriop už jų prasižengimą kraštui.

Farmos apleidžiamos.

Nesenai pabaigtas Federalės agrikulturos departamento peržiurinėjimas Jung. aVlt. farmų pažymi, kad praeitais metais tapo apleista 30,000 farmų, kurios turi apie 25,000,000 akrų. Toks plotas žemės paliktas tuščias, apleistas. Šitai parodo, kad žmonės turi tendenciją daugiau prie industrialių, negu agrikulturinių, ieškinių.

Pašautas progibicijos agentas.

LOWELL, Mass. Federalis prohibicijos agentas John M. Mulcahy ,iš Worcester, Mass. rugsėjo 2 d. tapo mirtinai pašautas šešiais šuviais. Tas atsitiko jam besilaužiant vieno kempėj prie svaiginančių gėrimų. Joseph Malihot prisipažinęs prie kaltės. Iš jo pareikalauta užsistatyti $50,000 bėlos. Kadangi jis negali gauti žmogaus, kuris galėtų tiek pinigų už jį užstatyti, tai jis turi pasilitki sulaikytas.

Mušė už išgelbėjimą'

PARYŽIUS, rugs. 4d. Louis Besson, karo veteranas, buvo pasikoręs. Netrukus jo žmona pamatė jį kabantį ir tuojau papiovė virvę. Vyras atsipeikėjęs markiai apdaužė pačią už tai.

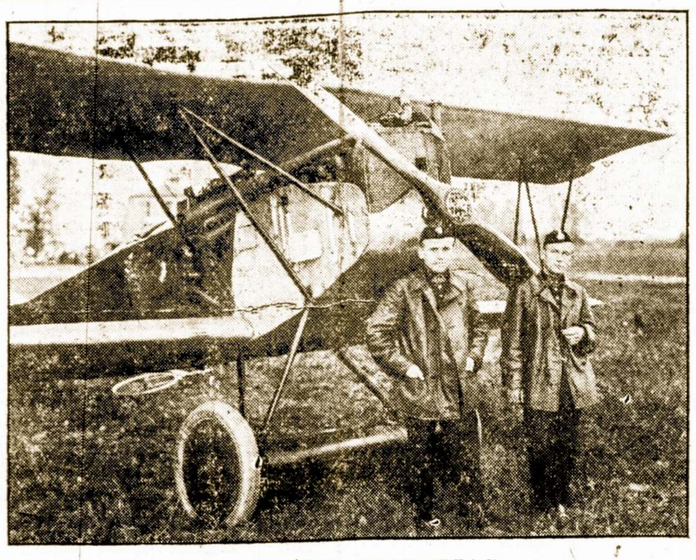

"ANBO" IR JO IŠRADĖJAS.

Aukščiau matote Lietuvos "Anbo" ir jo išradėją leit. Gustaitį, iš kairės, ir Sabą, kuris dabar yra So. Bostone.

Zepelinai nelaimę patikę.

Žemiau paduodame keletą zepelinų įvairių šalių, kurie patiko nelaimę ir žuvo. Ve jų svarbesnieji atsitikimai:

Francuzų zepelinas Dixmude nupuolė į Tarpžeminęs jures gruodžio 21 d., 1923 m. Manoma, kad jį žaibas kljudė. Žuvo 52 vyrai.

Zepelinas ZR-2, kurį Jungt. Valst. buvo nupirkusios iš Anglijos, sutiko nelaimę rugpiučio 24 d., 1921 m. Žuvo 40 suviršum vyrų.

Zepelinas Roma, nupirktas Jungt. Valst. Italijos, nupuolė į žemę liepsnodamas, vasario 21. 1922 m. Žuvo 34 vyrai.

Britų zepelinas R-34 tvirto vėjo sulaužytas sausio 29 d., 1921 m. žmonių nežuvo.

Buvo ir daugiau panašių nelaimių.

Dabar tokia nelaimė ištiko Amerikos zepeliną Shenandoah, kuris buvo skaitomas kaipo tvirčiausis, geriausis ir didžiausis zepelinas. Kartą praeitais metais jį buvo užklupus begalo didelė audra, kurią jis nugalėjo ir sugrįžo sveikas. Po tuom atsitikimu buvo kalbama, kad šis zepelinas šiuomi išlaikęs didžausį-pavojingiausį bandyma ir kad jam nėra pavojinga joki audra.

$2,000 už kiekvieną.

CHICAGO, Ill. Laikrodininkų asociacija Chicagoje šiomis dienomis oficialiai paskelbė, kad ji duosianti $2,000 už kiekvieną nušautą banditą, kuris bus nušautas jam beužpuolant laikrodėlių krautuvę. Esą kitaip laikrodininkai nebegali banditų apsiginti.

Nuskendo laivas.

BRITŲ darbinis laivas Pennant, talpinąs 648 tonų, nuskendo susidurėęs su kitu laivu. Kapitonas Baron Penrhyn ir jo žmona prigėrė; kiti darbininkai išsigelbėjo.

Sustreikavo.

DENMARKAS. Laivų darbininkai, kurie buvo pasamdyti Danijos laivų unijos, išėjo streikuoti, reikalaudami didesnių algų. Paprastų darbininkų unija apskelbė transporto blokadą. Švedų ir Norvegų sankrovų unijos taip jau pasižadėjo ateiti į pagelbą streikuojantiems.

Kas valdo Contoną.

HONG KONG, rugs. 4 d. Esą iš patikėtinų šaltinių ateina žinių, kad buk Contoną valdo rusai bolševikai. Esą jie jį valdo ir daro visokių nepalankių kitiems kraštams žingsnių. Britanijos ir Japonijos laivų neįsileidžia į uostus; namų patarnautojus yra išvedę streikuoti ir tt. Esą rusai bolševikai ir naktimis guli apsirengę ir pasiruošę sprukti, jei kas tik atsitiktų. Anglijos laivas išplaukęs iš Hong Kong į Contoną dalyko ištyrimui.

Bolševikai suimti Latvijoje.

RYGA, rugs. 3 d. Septyniosdešimts aštuoni bolševikų agitatoriai sulaikyti Rygoje ir provincijoje. Šie žmonės veikė po Maskvos direktyva ir rengės nuversti Latvijos valdžią. Rasta pas juos ir instrukcijos iš Trečiojo Internacionalo, kaip nuversti valdžią ir užvaldyti Latvijos kariuomenę .

Už tiesos ieškojimą.

BUDAPEŠTAS, rugs. 3 d. Edmund Beničzky, hungarų lyderis, kuris padarė sensaciją keletas savaičių atgal, užvesdamas bylą prieš nužiurėtus dviejų socialistų redaktorių, Somogyi ir Bacso, nužudytojus, pateko kalėjiman. Už šitą drąsą jisai priteistas kalėti trejus metus, užsimokėti $21,000 ir atimta iš jo piliečio teisės trejiems metams.

Pasižadėjimo skirtumai.

Visiems žinoma, kiek daug Lietuvos gyventojų pasižada, ar tai tiek ir tiek potierių sukalbėti. ar į Kalvariją nueiti, ar karuną kokią bažnyčiai nupirkti, jei jiems "Dievas duos tą ir tą". Ir Amerikos žmonės daro pasižadėjimų.

Oscar E. Konkle, iš Chicagos, Ill., pasižadėjo pastatyti viešbutį aukščiausį pasaulyj, dar aukštesnį ir už Woolworth murą, New Yorke, jei jo sunus sugys. Sunus sugijo, todėl dabar tėvas planuoja statyti tokį hotelį. Hotelis busiąs 65 aukštų, turėsiąs 4500 kambarių. Busiąs 8 pėdom aukštesnis už Woolworth namą. Jo pastatymas atseisiąs 14 milijonų dolerių.

Lietuvė nužudė savo vyrą.

Karalius ubagų veselijoj.

ISPANIJOS karailus Alfonso XIII rugsėjo 2 d. dalyvavo ubagų vestuvėse. Buvo taip: Karalius važiavo kur ten automobiliu su savo palydovais ir susitiko kelyje kaimiečio vestuvių svečius grįštant iš bažnyčios šliubą paėmus. Karalius tuojau sulaikė savo atuomobilį, ko vestuvininkai pravažiuos. Kada gi vestuvninkai pravažiavo, tai ir karalius apsisuko ir nusekė paskui juos. Vestuvėse jisai išbuvęs apie pusvalandį ir sėdėjęs šale jaunosios.

Šikštuolis pasidarė galą dėl 30 centų.

BERLINAS, rugs. 3 d. Vienas Mortin Sailer, Wolfsbergo ukininkas, pasidarė sau galą dėl to, kad jis pametė vieną ir pusę markių, arba 30 centų. Pajutęs, kad nebeturi jis tų pinigų, pradėjo kristis ir pagaliau pats nusišovė. Jisai apielinkei buvo žinomas kaipo didelis šikštuolis.

Italai peržengė Austrijos rubežių.

VIENNA, rugs. 3 d. Italų kareivių pulkas, susidėjęs iš 200, perėjo Austrijos rubežių prieš rubežiaus sargybos protestą ir apsistojo Thoerl sodžiuje, Austrijoj. Austrijos valdžia pasiuntė savo atstovui Italijoj įsakymą, kad jisai tuojau pareikalautų iš Italijos valdžios pasiaiškinimo ir pasiteisinimo.

Plėšiko meilė.

1923 m. pabaigoj, atlikęs bausmę už plėšimus, buvo išleistas iš kalėjimo Kretingos apskrities gyventojas Norvidas. Pasiliuosavęs jis įsimylėjo vietinę merginą Papereckaitę, kuri nuo jo pagimdė kudikį. Dieną prieš savo vestuves Norvidas sužinojo, kad jisai policijos ieškomas, kad jo numylėtinė neliktų su kudikiu, jis visų akyvaizdoje pasmaugė jį ir pabėgo. Bet netrukus jis buvo suimtas ir patalpintas kalėjiman. Šiaulių Apygardos Teismas už kudikio nužudymą nuteisė jį 8 mėnesiams kalėti. Vyriausias Tribunolas Teismo sprendimą patvirtino.

UŽDRAUDĖ ĮVEŽTI "TĖVYNĘ"

Po tokiuom antgalviu "Lietuvos žinios" paduoda sekanti:

"Vidaus Reikalų Ministerijos įsakymu yra uždrausta įvežti ir platinti Lietuvoje pažangiųjų Amerikos lietuvių laikraštį "Tėvynę".

Sodžiaus tragedija.

Karui prasidėjus, ukininkas Jonas Gurskis iš Gražaičių kaimo, Šiaulių apskrities, buvo pašauktas rusų kariuomenėn ir paliko namie jauną gražią žmoną. Jis buvo patekęs nelaisvėn pas vokiečius ir 1919 metais grįžo namo. Bet atvykęs tėviškėn jis sužinojo, kad žmona gyvena su jo bernu. Gurskis norėjo berną pašalinti, bet jis atsisakė apleisti ukį. Per kelias dienas Gurskio žmona su be[illegible] paviliojo jį tvartan. Čia bernas sudavė jam pagaliu per galvą, bet kadangi jis dar liko gyvas, tai žmona peiliu jį papiovė ir kartu su bernu užkasė jį miške. Tačiau netrukus pavyko susekti žmogžudystę ir Gurskienė tapo areštuota ir patraukta Kariuomenės Teisman.

Teisme Gurskienė prisipažino nužudžiusi savo vyrą iš meilės prie berno, kuris buvo daug jaunesnis ir gražesnis už jos vyrą. Teismas pasmerkė ją kalėti iki gyvos galvos.

Bernas buvo pasislėpęs nuo tardymo, bet vėliau jis tapo suimtas ir perduotas Šiaulių Apygardos Teisman. Bernas ne[illegible] sipažino esąs kaltas ir neigė savo santykius su Gurskiene. Teismas nuteisė jį 10 metų kalėti grąsos kalėjime. Nuteistas padavė apeliaciją Vyriausiajam Tribunolui, kuris Teismo nusprendimą patvirtino.

Lietuvos - Lenkijos derybos.

WASHINGTONAS. — Elta praneša iš Kauno 4. IX. 25:

Lietuvos-Lenkijos derybos miško plukdymui Nemunu sutvarkyti prasidėjo Kopenhagoje pirmą rugsėjo mėnesio dieną.

Pirmame posėdyje išrinktos: plukdymo, susisiekimo, konsularinės protekcijos ir redakcijos komisijos.

Rugsėjo mėn. antrą, plukdymo komisijos posėdy lenkai griežtai reikalavo leisti sielininkus iki Klaipėdos ir duoti tam tikrą plotą uoste laivams ir sieliams laikyti. Kitais plukdymo technikos klausimais prieinama prie susitarimo.

Rugsėjo trečią dieną, konsurinės protekcijos Komisijos posėdyj lenkai reikalavo Konsulato Klaipėdoj.

Lenkams įteiktas Lietuvos paruoštas pašto, telegrafo, telefono susisiekimo projektas.

Plukdymo Komisijoj nebaigta diskusuoti sielininkų, palydovų ir Lietuvos nustatytų plukdlymo taisyklių klausimai.

Lietuvos Delegacijos pirmininkas yra Sidzikauskas, nariais — Naruševičius, Skardinskas ir Norkaitis. Lenkų delegacijos pirmininkas — Wasilewski.

Lietuvos Pasiuntinybė Amerikai

NEGYVAS ŽMOGUS

Tamošius Talinskas rastas netoli Kalvarijos laukuose negyvas. Turėjęs širdies ligą. Nesenai išėjęs iš ligoninės. Spėjama — pats pasimiręs.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI PRISIRAŠĖ PRIE ALTS.

29 kp. **Detroit, Mich.** Vladas Linkis, Petras Pocevičius.

CHICAGIEČIAI JUDINASI.

Šiomis dienomis gavome daug žinių iš Chicagos. Pranešama, kad Chicagos Sandariečiai smarkiai pradeda judintis padirbėti Politiniui Iždui.

Ypatingai linksma pastebėti, kad Chicagietės moterys pradeda rengtis dideliam veikimui, kurios savo triusu žada žymiai papildyti Politinį Iždą. Vyrai taipgi neatsilieka. Štai 75 kuopos raštininkas V. F. Andriulis prisiuntė auką $8.10 ir sako, kad tai tik pradžia.

Pažangioji visuomenė, sujuskime.

Ateinančios žinios iš Lietuvos kasdiena mums rodo, kad klerikalai vis labiau ir labiau pradeda pult pažangiąją spaudą ir ją konfiskuoti. Jei klerikalai daro tokius žygius ir bijo kritikos, tai savaimi aišku, kad pas juos neviskas gerai. Teisingas žmogus niekados kritikos nebijo, jei jis dirba teisingą darbą.

Musų, Amerikos lietuvių yra šiandieninė užduotis kad kiekvienas sulig išgalės paremtume Politinį Iždą ir per jį Lietuvos pažangiosios visuomenės kovą su klerikalizmu. Šiame momente budėkime visi.

K. J. Paulauskas,
Politinis Iždo Sekr.

Lietuviams geriausia dirbti Sandaroje.

Tur but nebereikalo praeitam Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Seime kilo gana skambus ir ryškus obalsis — geriausia dirbti Sandaroje! Prie šito obalsio, man regis, reikėtų pridėti dar vieną žodį, kad jis skambėtų šitaip: lietuviams geriausia dirbti Sandaroje! Tada jis turėtų pilnesnę reikšmę — jis išskirtų lietuvius nuo internacionalam atsidavusių išsigimėlių.

Kodel lietuviam geriausia dirbti Sandaroje? O gi todel, kad Sandara yra grynai tautinė organizacija, paremta demokratybės principais, ir šiandie jau yra didžiausia ir pilnai vadovaujančia Amerikos lietuvių bendrija. Visos kitos sriovinės organizacijos yra svetimomis Amerikos lietuvių judėjimui, ir net pažangiajam judėjimui apskritai.

Juodieji ir raudonieji klerikalai jau paliovė lošę Amerikos lietuvių gyvenime vadovauja rolę. Ačiu tik tam, kad jie buvo susiorganizavę pirmiau ir tvirčiau, ypatingai, — kad jie turi savo rankose visus stipresnius ir dažniau einančius laikraščius-dienraščius, jie gali palaikyti dar nuomonę apie savę, kaipo apie viešpataujančias sroves. Bet tikrenybėje jie šiandie jau nebeviešpatauja.

Raudonieji klerikalai (socialistai) praeitą vasarą Wilkes Barre mieste galėjo dar atlaikyti savo (6 ypatų) "kongresą" ačiu tik SLA. Seimui, kuriame jų politikieriai atvyko S. LA. lėšomis ir tik nuo SLA. Seimo sesijų atliekamu laiku atlaikė savo "kongreso" posėdžius. Tai buvo pirmas ir jau paskutinis jų "kongresas" po karo laikų. Gi socialistų išperos komunistai jau senai "kongresu" visai nebelaiko. O nebelaiko todel, kad neturi iš ko juos šaukti. "Masės", prie kurių jie desperatiškai bandė prisiplakti, atsuko jiem savo nugarą, kaipo pavojingą ligą sergantiems žmonėms. Ir už metų, už kitų, matomai, marksistinis vėžys suės juos dar aršiau ,kaip jis jau suėdė jų tėvus socialistus. Vadinasi, marksistinio banditizmo apaštalų dienos jau baigiasi.

Juodieji klerikalai tik ką užbaigė savo "kongresą" Philadelpihjoj. Jų pačių lyderių išsireiškimu, tai bus jau paskutinis jų "kongresas". Liaudies atstovų jame visai nebuvo. Pats "kongresas" buvo taip ištyžęs, kad patys kunigėliai tik skubino kuo greičiausia jį užbaigti. Ryškiausiu to "kongreso" darbu buvo išreiškimas savo meilės Romos Papai — smurtininkų patronui, kuris išplėštą Lietuvos širdį Vilnių pripažino nuožimem lietuvių priešam lenkam. Tuomi jie visiškai prarado savo įtekmę Amerikos lietuviuose.

Taigi, nors lėtai, bet tikrai, Amerikos lietuviai jau pasiliuosuoja nuo juodųjų ir raudonųjų klerikalų hegemonijos (vadovybės) ir eina (kurie eina bet kur) savais keliais — **pažangaus tautinio judėjimo keliais**, kurie yra griežtai priešingi ikišiol tarptautinių demagogų rodomiem keliam. Lietuivai, kaip ir kitų kilnių tautų žmonės, nuo savo prigimties, nuo savo tautinės dvasios niekur negali nukrypti. Tiesa, buna laikotarpių, kuriais tarptautiniam demagogam pasiseka suklaidinti bent dalį jų, bet ti tik trumpam laikui. Vėliau jie vėl išsiblaivo ir tampa savo tautybės šalininkais— dar uolesniais negu kuomet nors pirmiau.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara yra **pažangos** organizacija, kuri neklaidina liaudies žemiško rojaus skaisčiai nudažytais pažadais, kaip tai daro raudonieji klerikalai, nevilioja ją dangišku rojum, kaip tai daro juodieji klerikalai, neigi ji spekuliuoja žmonių sąžine ir jausmais, kaip tai daro abieji, juodieji ir raudonieji klerikalai. Amerikos Lietuvų Tautinė Sandara organizuoja, šviečia ir lavina savo vientaučius, kad jie patys susikurtų sau tokį gyvenimą, kokis jų tautiniem, kulturiniem, politiniems ir ekonominiem reikalam geriausia atatiks. Tai pagrindiniai principai. Kas už juos gali buti gražesnio, pažangesno, demokratiškesnio ar ideališkesnio?

Organizavimas lietuvių **tautinės vienybės** pagrindais, budinimas jų **tautinės sąmonės**, žadinimas jų **šviestis**, studijuoti ekonominius ir politinius gyvenimo klausimus, tobulinti savo **tautinę kulturą** ir žengt pirmyn sykiu su viso pasaulio progresu — tai augščiausi Sandaros tikslai, kuriuose ji mato neapsakomą naudą ne vienai kokiai nors setkai ar luomai, bet **visai tautai**, susidedančiai iš visokių žmonių sektų ir luomų. Reiškia, Amerikos Lietuvių Tautinei Sandarai rupi ne siauri partiniai reikalai, bet **visos visuomenės** labas.

Kurios tautos turėjo laimės šių tikslų pasiekti, tų tautų ir ukis, ir pramonė, ir komercija, ir valstybinė tvarka stovi ant augšto laipsnio. O kur šie dalykai yra, ten ir visas gyvenimas lengvesnis, šviesesnis ir malonesnis yra ne tik vadinamos "augštesnės"k lasės, bet ir "žemesnės' — juodojo darbo žmonių. Tai istorinė tiesos riešutas, kurio niekad negalės perkąsti musų "marksinininkai".

Kad matyti gyvenime čia kalbamus dalykus, Amerikos Lietuvių Tautinėj Sandaroj esantys žmonės privalo **dirbti**. Neužtenka to, kad jie užsimoka metines duokles.

Prieš Sandarą stovi milžiniški darbai. Amerikos lietuviam gręsia ištautėjimas, o Lietuvai gręsia Romos tarptautinio trusto juodas slogutis. Kas brangina lietuvystę, tėvynę Lietuvą ir jos žmonių rytojų, tas privalo stoti po ALT. Sandaros vėliavą. Juo didesnę ir veiklesnę mes turėsime Sandarą, juo pasekmingesnę kovą galėsime vesti su musų tautos neprieteliais.

Sandaros darbai yra Amerikos pažangiųjų, tautiniai atbudusių lietuvių darbai. Jei jie jų nesiims, tai jiem niekas jų nenuveiks. Juodiemsiem ir raudoniemsiem klerikalam kaip čia Amerikoj, taip ir Lietuvoj lietuvystė ir apskritai lietuvių tautiniai reikalai yra tik tiek brangus ,kiek jie su jų pagelba gali išnaudoti lietuvius ir pačią Lietuvą savo tarptautinių trustų naudai. Tai niekis, jei jie kartais kalbėdami ar rašydami nuduoda esą dideliais lietuviškais patriotais. Tuomi jie parodo tik nuogiausią savo veidmainybę. Juodieji klerikalai yra prisiekę ištikimai tarnauti **tik vienam Romos tarptautiniam trustui**, o raudonieji klerikalai-socialistai su savo išperomis komunistais — yra taip pat prisiekę ištikimai tarnauti **tik saviem intenacionaliam trustam**, Londonui ir Maskvai — o ne lietuvių tautai, arba pačiai tėvynei Lietuvai.

Žinant šitą tiesą, lietuviam tenka skaityti kaip juoduosius, taip ir raudonuosius klerikalus pavojingiausiais neprieteliais lietuvių tautos ir pačios tėvynės Lietuvos. Su jais negali buti nė jokių "bendrų frontų" nė jokiam reikale. Prieš juos turi buti vedama griešta ir neatlaidi kova.

Lietuvių tautos darbus gali dirbti tik patys lietuviai, nuoširdus ir tyrios sąžinės žmonės, laisvi nuo prisiekų ir ištikimybės bet kokiem internacionaliem trustam. Amerikos lietuviai stoję po ALT. Sandaros vėliavą ir dirbdami Sandaros darbus kartu dirbs lietuvių tautos ir tėvynės Lietuvos darbus. Todel gi, lietuviam geriausia dirbti Sandaroje.

Julius Švitra.

LOWELL, MASS.

Sandariečiai gražiai pasirodė.

Rugp. 22 ir 23 dd. čia buvo surengė Sandaros centras su vietiniu Sandariečių pagelba pikniką, kuris labai gerai pavyko. Subatoj šimtai jaunimo iš visų miestų, prie geros muzikos gražiai šoko ir linksminos. Pertraukoj p-lė A. Tarailiutė, "Miss Lowell" su p. K. Zinevičiu iš Framingham labai gražiai pašoko "exabition dance", kuris publikai labai patiko. Žmonės sako: "Vot ant tokio baliaus tai ne škada ir ateic", nes daug ko gali pamatyc".

Nedėlioj tai jau nuo pat ryto, žmonės pradėjo rinktis iš toliau ir vietiniai. Jau apie 4:30 visas Vytautos kalnas buvo automobiliais nustatytas.

Žmonės išsisklaistę po visą daržą, kur neik, tai visur matysi žmonių, tai geria, tai valgo, tai dainuoja, tai šiaip sau kalbasi.

Apie 5 val. Kindaras su p-le Rauktyte pradėjo grajyt. Žmonės išgirdę pradėjo traukt į salę ir prisirinko pilna svetainė V. M. Čekanauskas pradėjo vesti programą. Pirmiausia perstato kalbėt gerb. A. Tuli. "Sandaros" redaktorių. Kalbėtojas nors trumpai, bet karštai kalbėjo Sandaros reikale. Žmonėms labai patiko. Po kalbėtojo išėjo deklamuot p-lė A. Tareilaitė. Paskui išėjo dainuot p-lė J. Mitrikaitė, iš Worcester, Mass. Sudainavo "Sugrįšk". Mitrikaitė turi gražų balsą i r moka gerai jį valdyti. Žmonės ją iššaukė antru kart. Jai pianu palydėjo p-lė J. Rauktytė ir gi worcesterietė, p-lės R. ir O. Černiauskaitės, iš Lawrence, Mass. sudainavo gražiai duetą "Kur banguoja Nemunėlis" S. Šimkaus. Žmonės jas taip pamėgo, kad net 2 kartus jas iššaukė. Pianu palydėjo p. Tataroniutė. Pakartojo "Plaukia Žąselė" J. C. Nevadausko ir "Piovėjėlis" M. Petrausko. P-lė M. Kašėtaitė sudainavo gana sunkų dalyką iš operos. Ją irgi privertė pakartot. P. J. Bulskis, iš So. Bostono, sudainavo labai geras "Stasys" ir "Dul-dul-dul-dudelė" S. Vanagaičio. P-lė O. Černiauskaitė sudainavo "Kur bakužė samanota" S. Šimkaus. Ponia Z. Neviackienė ir plė R. Černiauskaitė sudainavo duetą "Supinsiu dainužę" M. Petrausko. Žmonės jas privertė pakartoti.

Visas programas sako "Butų gerai, kad Sandariečiai tankiau rengtų tokius piknikus." Po programui prasidėjo Grand Maršas, kur p-lė A. Tareiliutė, "Miss Lowell" išrinko gražiausią merginą iš visų piknike dalyvavusių. Likos išrinkta p-lė B. Gerbatavičiutė, iš Lowellio, ir gavo gėlių bukietą dovanų. Antra buvo graži plė Shea, iš Stoughton, Mass. Ji ne gavo prizo, bet tik garbę kaipo gražuolės.

Dabar Lowelliečiai tik ir kalba apie Sandaros pikniką. Klausia, kažin kada vėl sandariečiai parengs pikniką? Rengime šio pikniko pasidarbavo Centro Sekrt. V. M. Čekanauskas, Lowellio A. Gaidys, J. Sodauskas, Dzedulionis, Kučinskas, D. Rumskas, S. Saulinas, A. Raudeliunas, L. Petkevičia ir J. Balkus.

S. Dzukas.

BALTIMORIEČIAMS PRANEŠIMAS

A.L.T. Sandaros 5t-a kuopa savo susirinkime nutarė atidaryti vakarinę mokyklą Lietuvių svetainėj, 851 Hollins st. Bus mokinama skaitymo, rašymo, lietuvių istorijos, geografijos, dainų ir įvairių žaismių. Nežiurint senį ar jauni privalome lankyti minėtą mokslainę, kad šiek tiek pramokti skaitymo, rašymo ir skaitliavimo, kas kiekvienam butinai reikalinga kaip namie taip ir darbe. Mokintis niekada nepervėlu. Nieko neprarasi, jei ką daugiau suprasi. Geriaus kelio pasiklausti, negu klaidžiodamas nakties sulaukt. Dabar atėjo laikai pažangos, reikia budėti. Visos tautos mokinasi, nepasilikime ir mes; gana klausyti nuo kitų, kad lietuviai tamsųs. Vietoj to, pasirodykim, kad ir mes mokinamės. Eikime patys ir veskimės vaikučius, sykiu prie apšvietos visi.

Kokioj dienoj atsidarys mokslainė, pasirodys plakatai. Pirmas vakaras atsidarys su prakalba. Kalbės gerb. dv. N. Rastenis, Ant. Kurelaitis, užrašinės norinčius lankyti mokslainę. Taigi ruoškitės į vakarinę mokslainę visi tie, kurie nė kiek nemokate; nepasilikite ir tie, kurie ir mokate. Joje rasite daugiau mokslo, negu mokate. Maldos, teatrai, krutami paveikslai, kazyros, smuklės, bolės ir kiti įprasti jasibovinimai tegul atstoja nuo musų iki išmoksime reikalingiausį dalyką. T. y. raštą, be kurio žmogus jauties nebylys, žemas, negudrus, žodžiu sakant netinkamas šiai gadynei. Nenumokime ranka pasakydami; iš rašto duonos nevalgysi. Toks pasakymas yra tamsybės spindulys. Ant to ta remdamės žmonės ir pasilieka bemoksliais. Kas mokinas, tas ir dabinas.

A. Kurelaitis.

NEWARK, N. J.

Į darbą jau laikas.

Pasikalbėjus su tulais Sandariečiais, jų kalbos tonas dar yra pesimistiškas (abejojantis), sako, ką galim padaryti: mes esam mažumoje. Taip, mes neskaitlingi tarpe penkių tukstančių lietuvių, musų kolonijoj. Iš dalies, mes esame patys kalti, kad mažai dirbam idėjos dėlei. Bet mes turim daug simpatijos, visi apsišvietę lietuviai su mumis, tik reik juos pabudint. Sandariečiai yra idealistais,liberalai. Musų užduotis pakęsti visus žmones, visokių pažvalgų ir savo gražiu apsiėjimu rodyti kelią į geresnę ateitį mažiau susipratusiems musų broliams. Turim nepamiršti, kad pirmieji mokslininkai likos kankiniais, bet jųjų idėjos, apšvietos šaknis plačiai išsiskleidė tarpe minių nežinystėj paskendusių. Šiandieną apšvietos skleidėjai vis dar mažumoj, bet jie valdo daug skaitlingesnę minią žmonių, negu kada pirmau pasaulio istorijai. Sandariečiai yra pirmutiniai lietuvių tarpe apšvietos skleidėjai ir mes privalom, su pasididžiavimu musų eiles didinti. Tad gi į darbą, jau laikas!

Senas Sandarietis.

LAWRENCE, MASS.

Am. Liet. Taut. Sandaros 12 kuopos susirinkimas įvyks nedėlioje, rugsėjo (September) 13 dieną, kaip 1 val. po pietų Sekio ir Urbšos ofise, 101 Oak Street.

Gerbiamieji Sandarietės ir Sandariečiai malonėkite skaitlingai atsilankyti į šį susirinkimą, nes vasaros karščiams praėjus turėsime progos prisirengti prie žiemos veikimo. Taipgi nepamirškite atsivesti ir savo draugus prisirašyti prie A.L. Taut. Sandaros.

Rašt. **Bagdonas.**

NEW BRITAIN, CONN.

Susirinkimas.

ALT. Sandaros 32 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj rugs. 13 d. 2-trą val. po pietų, Lietuvių svetainėje, 354 Park gatvės. Kivečiami visi atsilankyti, nes yra daug svarbių dalykų del apkalbėjimo kaslink ateinančių veikimų ir tt.

Taipgi, kurių prenumerata yra pasibaigus, malonėkite ateiti užsimokėti susirinkime ir kurie nori prisirašyti prie Sandaros, galite ateiti į susirinkimą ir prisirašyti.

P. P. Pilipauskas, rašt.

Ką reiškia nenoras gyventi.

Psychoanalistai daktarai įrodinėja, kad kuomet musų pažiuros į gyvenimą yra klaidingos, kuomet jaučiamės esą apimti baimės, pesimistiški, tai musų kune liaukos sugenda.

Ką tas reikia?

D-ras Andre Tridon tatai išaiškina sekančiai: reiškia, kuomet musų organizmas neteko energijos idejų, tai tiroidinė liauka, kuri yra energiją gaminanti liauka, pradeda silpnėti. Kitais žodžiais, kuomet mums gyvenimas atrodo taip bevertis, kad energija palieka nenaudinga, musų nervai daugiau nevaldo tiroidinės liaukos, nepirverčia ją pagaminti energiją.

Bile organas, kuris palieka nevartojamas, pradeda gęsti. Kuomet musų tiroidinė liauka gamina mažiau ir mažiau energijos, mes pradedam laipsniškai įgauti nuomonę, buk mes einam silpnyn ir silpnyn; kabile kokis darbas yra persunkus del mus. Trumpai, mes pradedam jaustis esą visame kame persilpni, netikę. Ir kai laikotarpiais musų nuobodumo sumanome ką nors pradėti v ką nors tokio, kas reikalauja šiek tiek energijos, tai mus tuojau apsėda abejonė, — ar mes esame kompetentiški tokiam savo darbui.

Tokis nujautimas silpnumo, žinoma, nepagelbės mums jokiose pastangose ką nors nuveikti. Silpni norai buna priežastimi musų tiroidinės liaukos silpnėjimo. Silpna tiroidinė liauka nusilpnina musų planavimo ir išpildymo galimybes. Pagaliaus apsireiškia mumyse vis mažiau ir mažiau noro dirbti, ir tp.

Nekurie gydytoji, apžiurėję likusį be energijos pacientą, paprastai sako: well, šiame atsitikime, jeigu jo tiroidinė liauka yra nusilpusi, tai mes jam duosime kasdien po keletą iš tiroidinės liaukos padarytų pilukių.

D-ras Tridon sako, tiroidinės pilukės gali tik biskį pagelbėt fiziškai, bet jos niekados nepagydys žmogaus pilnai, nepaliuosuos jį nuo užsisenėjusio įsitikinimo, kad jis yra persilpnas netikęs; neišliuosuos jo iš tų skaudžių dar kudikystės dienų apsivylimo minčių, kurios nesąmoningai, bet tvirtai veikia ir ant kiekvieno žingsnio, tarytum kas gyvas, vis sako pacientui: "be vertės, be vertės".

Šiame atsitikime vien gyduolės—vaistai, jau nepagelbsti. Reikalinga analizas ir psichiškas žmogaus gydimas dvasiniai. Iš to aišku, kad musų mintys ir upas yra tampriai surišti su musų organizmu. Reikia tad visuomet žiurėti optimistiškai į dalykus, buti gaiviam, neabejojančiam, tai ir nenoras gyventi niekados mus neužkabins.

Didžiunas.

Rugsėjo mėnesio istoriškos dienos.

Darbo Diena. Jungtinių Valstybių darbo organizacijos pradėjo taip vadinamą "Darbo Dieną". Pirma didžiulė tautiška darbo organizacija Amerikoje, Varbo Vyčiai, išaugo iš drabužių kirpėjų unijos, ir buvo organizuota Philadelphijoj 1869 metais, po vadovyste Uuriah S. Stephens. Organizuota Philadelphijoj, tuoj apsupo Pennsylvaniją ir į trumpą lakią visas Jungt. Valstybes. Pradžioje, unija slaptai veikė, bet 1881 metais viešai paskelbė principus. Šita darbo organizacija bandė suvienyti visus darbininkus, prityrusius ir neprityrusius. Metinis seimas Richmond'e 188 metais parodė kad organizacija silpnėjo. Samuel Gompers ir kiti apleido organizaciją ir suorganizavo Amerikos Darbo Federaciją, kuri greičiaus augo negu pirma Darbo Vyčių organizacija. Ir gaų gale Darbo Federacija buvo darbininkų stipriausia organizacija. Federacija bandė New Yorke įvesti darbininkams šventę, bet Oregon valstija buvo pirmiausia paskelbti "Darbo Dieną", tas buvo 1877 metais. 1887 metais Colorado, New Jersey, New York ir Massachusetts priėmė panašų įstatymą. Ir truputi vėliaus, visos kitos valstijos, apart Wyoming, paskyrė tautišką šventę darbininkams.

Rugs. 5, 1774. **Pirmo kontinentinio kongreso susirinkimas.** Pirmas susirinkimas kontinentinio kongreso laikytas Philadelphijoj Rugs. 5, 1774 m. Pribuvo delegatų iš vienuolika kolonijų. Georgia ir North Carolina nesiuntė delegatų. Kongresas gavo savo vardą nuo Ethan Allen. Pirmojo revoliucijos karo ekspedicijoje Allen su pulku kareivių užpuolė Fort Ticonderoga, gegužės 9 d., 1775 m. Kuomet jis reikalavo tvirtovės pasidavimą, britai užklausė jo "keno autoritetu veiki?" Allen atsakė — "Dievo ir Kontinentinio Kongreso". Ir nuo to laiko Kongresas vadintas Kontinentinis Kongresas. Iš viso delegatų buvo 57, ir sesijos tęsėsi per 35 dienas. Kongreso pradžioje, Patrick Henry pareiškė "Nėr skirtumo tarpe Virginiečio, Pennsylvaniečio, ir New Yorkiečio. Ne esu virginietis, esu amerikietis." Nuo to laiko žodis "amerikietis" liečia Jungt. Vastybių gyventojus.

L. B.

Lenkijos imperijai gręsia pavojus.

Gautomis žiniomis iš Ukrainų judėjimo, matome, kad Ukrainos visi vadai įvairių partijų jungia jėgas prieš vieną savo priešą — Lenkiją. Ukrainos politinių partijų vadai iki šiolei nebuvo susitaikę ,kas buvo priežasčia ukrainiečių tokios didelės tautos pakrikimu ir patekimu lenkams didelę dalį ukrainų valdyti. Ukraina dabar yra padalinta į tris dalis: Lenkijai, Rusijai mažą dalį turi Rumunija paėmusi nuo Rusijos sutartimi 1921 m.

Susivažiavime Lvove (Lomberg) Ukrainų politiniai vadai, kur slaptame savo posėdyj jie susitaikė ir visas partijas sujungė vienon sąjungon kovai už lasvę. Iš pasitikimų ukrainiečių vadų Amerikoje tenka patirti, kad Lenkijoj bus blogai, ukrainiečiai rengiasi prie sukilimo kaip tik pasitaikys koks krizis Lenkijos krašte, ukrainieičiai puls lenkus.

Ukrainiečių yra noras susiartinti su Lietuvos valstybe ir jos valdžia, idant po draug su lietuviais butų galima reikalui ištikus perti kailį lenkams.Toks tai pasakojimas Amerikos ukrainiečių. Kiek tame teisybės yra tai kitas klausimas, bet kalbos tarpe baltgudžių ir ukrainiečių yra tokio tono.

Amerikos lietuviai pastaruoju laiku bendrai su ukrainais ir baltgudžiais yra parengę keletą protestų prieš čia buvusį Lenkijos užsienio reikalų ministerį grafą Skrzynskį, kuris labai išgyrė savo valdžią ir pasakė, jog po lenkų valdymu yra patenkinti Vilniaus krašto ir kitų parubežių gyventojai, kas reiškia, kad Lenkijoj lietuvių ir kitų tautelių mažumos yra patenkintos ir nemano nuo Lenkijos atsiskirti. Bet atitaisyti melus prošepano, jam dar esant Amerikoje jau pasipylė protestai amerikonų spaudoj ir net keletas mitingų yra suruošta prieš Skrzynskį ir jo garbinamą Lenkijos valdžią.

Be abejo, butų neprošalį lietuviams susiartinti su batlgudžiais ir ukrainais. Lietuvos valdžia rodosi galėtų daug padaryti tame ir reikalui esant, but nauji draugai prieš Lenkiją kada maršuosime Vilnių atgauti. Geriau turėti draugus negu ne, todėlei Lietuvos valdžia padarius pasitarimą su ukrainų tautos vadais, be abejo butų naudinga abiem pusėm. Ukrainai yra galingi ir jeigu jie pasiryžimo turės ,tai nusikratys Lenkijos ir Rusijos leteną. Skaitoma ukrainiečių apie 40 milijonų tauta, tai bent jėga, kuri galės pagrumoti lenkams. Čia yra Lenkijai pavojus ir lenkai tą gerai žino ir jo bijo.

Sermėgius.

Lietuvių Politinis Iždas koveja už Lietuvos demokratinę laisvę. Paremk jį savo auka.

Antanas Tulys.

Paskutinė puota.

(Tąsa)

Baigti pasakos galą.
Projektai, objektai,
Idealai, fantazijos, sapnai,
Tegu laužo galvas jaunųjų.
Jei mes dar ką galvotumėm,
Juoktis imtų visas svietas.
BENIS.
Taip, tai taip.
ANELĖ.
Ah, cha, cha!
"Taip taip taip" ir "Ah, cha, cha!"
Reiškia mum tą patį.
BENIS.
O tai ką?
ANELĖ.
Tą ir tą.
BENIS.
Aš netikiu, kad butų kas pervėlai.
(Durų skambutis. Komedijantas įeina).
KOMEDIJANTAS.
Cha, cha, cha!
Viskas išėjo, kaip suplanavom:
Bezdžionę Afrikos sugavom
Ir pirstatėm ją čionai.
Dabar laukiam tik paliepimo.
BENIS. (juokiasi).
Ar jau civilizuota ji —
Moka apsiversti ir tai, kas toliau seka?
KOMEDIJANTAS.
Pikta ir atkakli,
Bet vistiek įlaužėm jos kaulą.
BENIS. (į moteris).
Na, tai, brangios mano draugės,
Tuojau sensaciją mes turėsim.
Pasaulio laikraščiai
Paminės mus plačiai.
ANELĖ.
Apie ką gi čia kalba eina?
BENIS.
Tuojau pamatysime, mielosios (į Komedijantą)
Įveskite bezdžionę tuojau.
(Komedijantas išeina).
BENIS.
Šaltai ir rimtai apseikite, moterėlės.
Svarbus asmuo čia tuojau pribus.
ANELĖ.
Bet kam čia tos bezdžionės?
ELZĖ.
Tegu atveda, tegu atveda:
Juokų bent turėsim.
Aš myliu bezdžiones.
TEKLĖ.
Jis ir dabar dar niekų pilnas.
(Komedijantas įveda bezdžionės kailiu apvilktą kunigą PETRULĮ.)
ELZĖ.
Bet čia žmogus bezdžionės kailyje,
Tai bus koks klaunas taip apsirėdęs.
BENIS.
Sveikas, gorila — brangus musų pratėvi!
Malonu tave matyti po taip daug metų.
KUNIGAS.
Tu skaudžiai už tai atsakysi.
BENIS.
Tas tepalieka man.
Moterys, aš turiu garbės supažindinti jus
Su kunigu Petruliu.
Jis klauno rolę sutiko palošt.
Musų paskutinėje puotoje.
KUNIGAS.
Kokią gėdą užtraukia ant miesto
Vienas perėjunas sugrįžęs.
Žmonių ištvirkimas
Daėjo iki paskutinio laipsnio.
TEKLĖ.
Gaila, kad čia atsitinka tas,
Kas neturėtų atsitikti.
Tikrai, aš ne tuo tikslu čia atėjau.
JUSTYNA.
Ir aš neatėjau čionai pamatyti
Musų kunigą bezdžionės kailyje.
ELZĖ.
Dėl įvairumo viskas gerai.
ANELĖ.
Kad čia kyla nepasitenkinimas,
Tai aš sakyčiau, mums, moterims,
Butų pravartu sueiti į kitą kambarį,
Kol čia dalykas išsiaiškins.
BENIS.
Bet aš noriu, kad jųs visos
Tiesą išgirstumėte.
Aš prašysiu jusų, moterys, susėsti
Ten anoj pusėj ir ramiausiai, kaip galima,
Užsilaikyti, kol tarp kunigo ir manęs
Pasikalbėjimas pasibaigs.
ANELĖ.
Tebuna ir taip.
(Moterys susėda po dešine palei sieną. Laike Benio su kunigu pasikalbėjimo jos žiuri viena į kitą ir kartais kaž ką ten tarpu savyje šnibždasi. Komedijantas apsverčia tris sykius, pamuštravoja kunigą bezdžionės kailyje).

KOMEDIJANTAS.
Dabar darbą pradėsime, mano gera bezdžionėle.
Tik žiurėk, kad prisilaikytum,
Kas tau buvo įsakyta.
Kitaip bus pasielgta su tavim,
Kaip aš sakiau.
BENIS.
Dalyką aš pradėsiu.
Musų šio susirinkimo tikslas yra dvejopo siekio.
Pirmoj vietoj, buvo norima
Viena tiesa aikštėn iškelti,
O antroj, prieš mirsiant pasimatyti,
Pasidžiaugti, palyginti savo laimėjimais
Ir atsisveikinti ant visados.
Be abejo, jųs, moterys, esate girdėję
Apie kun. Petrulio ir mano debatus,
Kur viena tiesa buvo
Negražiai paslėpta nuo žmonių.
Mes į žemę privalome nueiti švarųs,
Ar ne, moterys? Jei sutinkate su manimi,
Tai plokite.
(Moterys ploja).
KUNIGAS.
Pavyzdžiai niekšyščių kalba
Apie tiesos parodymą žmonėms.
BENIS.
Žmogau, kada taip kalbi,
Tai atmink ką tu mokei žmones
Visą savo gyvenimą.
KUNIGAS.
Ką aš mokiau, ką nemokiau,
Bet žmonėms aš pasitarnavau daugiau už tave,
Kurs daužeisi po svietą
Be tikslo ir gerų norų. (Moterys ploja)
BENIS.
Aš nekalbu apie save.
Aš nepretendavau ir neaspiravau
Prie nieko panašaus.
KUNIGAS.
Kam žmogus gyvena, klausiu tavęs?
Koks tikslas gyvenimo žmogaus?
Pagaliau kas tave prašo kalbėti apie mane?
BENIS.
Mano sąžinė ir garbė.
Tu stateisi žmonių vadu;
Tu mokei juos, kaip reikia gyventi,
Ką reikia ir ką nereikia daryti...
KUNIGAS.
Taip, tą aš dariau ir tebedarau,
Kuomet tu daužeisi po svietą,
Užmiršęs savo kraštą ir žmones —
Tamsius vargo žmones.
Jie per dienas prie mašinų,
O vakare vėl namuose
Kankinasi ir kankinasi visada.
Mąstyti jie nemoka ir laiko neturi.
Kas juos apleidžia, kas jiems kelio nerodo,
Tas vertas jų prakeikimo.
BENIS.
Nereikia taip prastai apie juos manyti.
Žmogus kiekvienas turi savo protą ir širdį.
O ant galo ko vertas tas,
Kuris kelią klaidingą,
Po kryžiaus priedanga,
Rodo vargo žmonėms?
KUNIGAS.
Tas pats daiktas dvejopai suprantamas.
Mano gi tikslas buvo užlaikyti ramiau
Žmogaus sąžinę.
Juk žmogų kankina ne tiek neturtas,
Kiek sąžinė nerimo prislėgta.
Aš gi visą gyvenimą savo
Gydžiau žmonių sąžinę,
Skiepinau jiems viltį juodžiausioje jų valandoje.
Ir ką aš už tai gavau?
O gi pasaulio pereiva,
Parsidaužęs dievai žino iš kur,
Apvilko mane bezdžionės kailiu
Ir pastatė prieš žmones išjuokimui.
KOMEDIJANTAS.
Siauras tavo leksikonas.
BENIS. (į Komedijantą)
Prašau jusų tylėti dabar.
KUNIGAS.
Žmonės, Darbo žmonės,
Vargų, bėdų ir baimės prispausti,
Su mažučiais troškimais ir menku regėjimu,
Tiesia rankas į dangų.
Išplėš iš jų viltį ano gyvenimo
Ir tu užmuši jiems viską!
Reikia gerbti ir gailėtis tų žmonių,
Kurie progų neturėjo gyvenimo pradžioje.
BENIS.
Ar tu toks širdingas ir geras, kaip nuduodi?
KUNIGAS.
Nėra reikalo man veidmainiauti.
BENIS.
Jei taip, tai aš klausiu tavęs
Dėl ko žmogus privalo prisigaudinėti save?
KUNIGAS.
Kol jis tiki, tol neprisigaudinėja.
O ant galo ir musų visų gyvenimas,
Kaip jį neimsi, yra tik prisigaudinėjimas savęs.
(Anelė ir Elzė ploja)
BENIS.
Aš nežinau, ar aš nors kada
Esu prisigaudinėjęs save.
(Bus daugiau)

Simas Bėdutė.

Svečias.

Traukinys monotoniškai dundėdamas važiavo vis arčiau gimtojo Jonui kaimo link. Jis žiurėjo per vagono langą ir džiaugėsi, kad po tiek vargų, po tiek kentėjimų, vėl grįžta į savo žemelę pas mylimą žmoną ir vienintelę dukrytę. Dabar jam matomi gimtinės vaizdai lyg per sapną beprisimena ir prisipažinti, kad tai jo kraštas, kurio per septynerius metus laukė, ilgėjosi, jis negalėjo. Viskas čia buvo nebetaip, kaip Jonas paliko išvažiuodamas karan. Kur puikųs stovėjo kaimai, dabar tik griuvėsiai ir pelenų kruvos; kur amžiais sekė naujas pasakas miškai, kur ošė šiamančios girios, dabar tik kelmai bepuva, tik juokiasi abisiai, tartum mirtį jie visiems pranašauja... Suprato Jonas, kad ir jo kaimelį, kuriame gimė, užaugo, žalią lankoj šienelį piovė saulei betekant, yra aplankiusi didžiojo karo audra ir palikusi savo žymes: klanus kraujo ir kruvas degėsių...

Septynis metai tepraėjo, ar tiek daug perversmių, taip daug viskas pakitėjo!

Sušvilpė traukinys ir neužilgo sustojo. Jonas palengva išlipo iš vagono, apsidairė — nieko pažįstamo. Vokiečių tik keletas kareivių bėgioja peronu. Jonas nebežino kur ir eiti. Jam viskas maišosi galvoje: gimė stiprus džiaugsmas —drauge ir skausmas... ir karštos, gyvenimo sunkenybių slėgiamos ašaros išsirito jam iš akių ir susvilgė raukšlėtą, apdulkėjusį jo veidą... Bet širdžiai pasidarė lengviau, rodėsi, kad jau paskutinios baisiųjų kentėjimų ašaros tryško ant prikankinto veido ir džiuvo; rodėsi, kad jau paskutinieji nelaisvės pančiai krito nuo rankų ir jų mirtingas žvangėjimas žadėjo ramiąją gyvenimo laisvę. Ir jis lyg sustiprėjo, lyg naujų jėgų butų iš kur pasėmęs ir savin supylęs.

Kai Jonas prasiblaivė iš savo susijaudrinimo, traukinio jau nebebuvo. Vienas vokietys, prie jo priėjęs, kažin ką sumurmėjo ir, pirštu parodęs miestelio link, vėl nuėjo. Suprato Jonas, kad liepė iš čia eiti miestelin, į savo namus. Į savo namus septyni jau metai, kaip nematęs mylimos žmonos ir dukrytės, kuri jau trejų metų buvo jam karan išeinant.

Palengva Jonas ėjo namų linkui. Nuvargęs buvo, mažai valgęs, mažai miegojęs, kojos jam tarnauti nebenorėjo. Visas apsipylė prakaitu. Priėjęs seną pakely gluosnį, atsisėdo po juo pasilsėti. Saulutė buvo dar auktšokai ir leido karštus savo spindulius.

Jis pats ilsėjosi minšktoje vejoje po gluosniu, o mintys skraidė po namus, glamonėjo žmoną ir brangią dukrytę, kurią jis užaugusią sau įsivaizdino. Bet biauri mintis atėjo jam galvon: gal nėra jau brangiosios dukrytės ir mylimosios žmonos? Penki metai, kaip jis begavo nuo jos laiką. Rašydavo jis jai nuolat, bet atsakymo negaudavo. — Gal ir gimtosios bakužės nėra jau? Gal ten vėjas tik iš pelenų audžia mirties audeklą ir liudnai liudnai staugia... ir verkia Jonas, kaip niekuomet nebuvo dar verkęs, verkia savo šalyje,kurios taip ilgėjosi, budamas vokiečių nelaisvėje. Vokiečiai žiauriai pavergę, neleido jam sugrįšti, neleido sužinoti nieko apie gimtąjį kaimelį. Ir ilgėjosi jis ten žmonos,i lgėjosi dukrytės ir viso viso savo krašto, ilgėjosi budamas priešų vokiečių žemėje, nežinomame krašte, dyglėta tvora darže. Ilgas valandas rymodavo ant rankų prėmęs galvą ir žiurėdavo ton pusėn, kur jautė savo gimtąją šalelę. Ten budamas, troško jis kuogreičiausiai ją pamatyti, atlankyti. be tvoros aštrus dygliai, budžios sargybinio akys neleido... Kartais matydavo jis savo kaimelį sapne, matydavo verkiančią žmoną, durkyt ant kelių pasisodinusią ir jo belaukiančią sugrįžtant; ir daug dar, daug pergyventų gyvenimo valandų jam prisimindavo. O dabar, po tuo seun, sukrypusiu gluosniu, jam perbėgo mintimis per galvą pergyventos nelaisvėje valandos, pergyventi vargai ir tas šventas ilgesys savo brangių namiškių; ir gimė jam dabar dar stipresnis ilgesys, troškimas pasisveikinti su žmona, su dukryte, su visu to momento pasauliu... Nebegalėjo jis ilgiau ilsėtis po senu, sukrypusiu gluosinu, rodos traukte kas traukė į įnamo ir pasikėlęs ėmė eiti.

Tuo tarpu jį pasivijo važiuojąs miestelio link žmogus.

— Sėsk, dėduk, pavėšiu kiek, — paprašė jis Joną, — matyt nuvargęs esi nemažai. Jonas padėkojo jam ir lipo vežiman. Arklys bėgo riščia. Kelias geras. Nuo vieškelio kilo debesys dulkių. Jonas smalsiai žiurėjo mieestelio linkui, lyg norėdamas jame pamatyti ką nors sau brangų. Bet ten bekyšojo tik sudegusių namų kaminai, muraį apdegę, medžiai lyg meldėsi nuogom šakom į dangų prašydami grąžinti žaliuosius jiems lapus.

Pieš miestelį į kalniuką arklys ėmė eiti kiek palengviau.

— Iš kur, dėduk, dabar eini ir kur? — paklausė nepažįstamasis Joną.

— Pareinu, oi, iš toly, bet kelionės galas jau čia pat. Grįštu iš voikečių nelaisvės pas žmoną, pas savus... — paskutiniosius žodžius Jonas kažkaip keistai ištarė ir nutilo. Tik po kiek laiko vėl sako jis:

— Daug vargo perkentėjau toje nelemtoje vokiečių belaisvėje. Badas ir šaltis kankindavo... O niekam nepasiguosi, niekur neprisiglausi... baisiai kankino. Tvirtas lyg ažuolas išėjau rusų kariuomenėn, bet jėgas palikau svetimoj žemėj, dyglėta tvora aptvertame darže... Bet... viską užmirščiau, jei tik rasčiau gyvą žmoną ir dukrytę.

(Bus daugiau).

LĖTASIS.

Gražioj, žaliais ąžuolais apaugusioj pily gyveno žmogus. Viską darė jis pats su savo sunais ir dukterimis; pilies vartus saugojo, laukus arė, medžioklėn ėjo, alų-midų darė, ir Praamžio garbei negęstančią ugnelę kureno. Ir laimino jį dievai: turtingas jis buvo sunais ir dukterimis, kurių kilnumui, teisingumui ir dorai niekas neprilygdavo; turtinga jo pilis kiekvieną praeivį saviep viliojo, kiekvienas užsukęs pilin išeidavo gardžiai pavaišintas ir maloniai palydėtas. Ne kerštingas jis buvo: su kaimynais nesivaidijo ir nesipešė, už ką jį kaimynai pravadino — Lėtuoju.

Sykį užėjo pilin keistas praeivis: jo šarvus dengė kryžiais išmargintas dvasiškio rubas, jo gobštumą ir pagiežą dengė veidmainiinga klasta. Pily tapo priimtas kaip ir visi geri svečiai — nuoširdžiai ir vaišingai, bet išėjęs iš pilies degė gobšumu ir geidė kuogreičiausiai atimti nuo Lėtojo pilį. Gobšumo geiduly apsvaigęs, mostagavo kardu ir šaukė. "Prisiekiu garbe savo ordeno, jog atimsiu nuo to lėto žmogaus tą gražią pilį", ir paskendęs svajonėse lengvo laimėjimo, matė save viešpačiu Lėtojo pily, o Lėtasis su savo šeimyna tik jam vergauja ir garbina jį. Parėjęs— surinko daug savųjų ir puolė Lėtojo pilį. Kerštu užsidegė Lėtojo širdis; mostelėjo didžiuliu kardu; sugaudė trimitas, balnojo juodberius jo sunus ir stojo pilies ginti. Priešai gavo netikėtą smugį ir patyrė iki tol nepatirtą baimę.Dundėjo žemė nuo arklių kanopų ir aidėjo dangus nuo baimės riksmo bėgančių preišų. Bet priešai nerimo: rinkosi vis nauji buriai ir puolė Lėtojo pilį. Visas pasaulis sužinojo apie Lėtojo karingumą.

Iš visų pasaulio kraštų priešai telkė sau pagelbon karius Lėtojo pilei pulti, o jei kam pasisekė Lėtojo žemėje pėdą įminti, tam riterio garbę teikė.

Ilgai atkaklios kovos tęsėsi, laukus kunais nuklojo, kraujupeliai tekėjo, bet pilies paimti negalėjo.

Snsirinko priešų gudrieji į vieną bokštą. Galvojo devynias dienas ir devynias naktis, bet kaip Lėtajį nugalėti nesugalvojo.

Galop vienas jų prabilo: "nors negarbinga, bet reikia prisipažinti: ginklu jo nenugalėsime, — apgaukime jį. Turim nusilenkti jam, ir pripažinti jį savo valdovu; pakviesim jį buti Kranklių karalystės karaliumi, o tuomet, — kaipo pasitikimi svečiai, ateisim jo pilin, ir užviešpatausim. Daug dar kalbėta, daug tartasi, bet taip ir nutrta. Nusilenkė priešai Lėtajam, pakvietė buti Kranklių karalystės karaliumi, pasodino aukso sostan ir apsiautė snytą kranklių. Krankliai jį garbino, jam tarnavo ir vis krankė. Nyku ir koktu darėsi Lėtajam nuo jų krankimo, bet budamas Kranklių karaliumi, turėjo kęsti. Vis labiau ir labiau koktu darėsi nuo jų krankimo, pradėjo svaigti galva, temti akys, stingti kunas ir Lėtasis užmigo. Užmigo sunkiu burtišku miegu. Jo pilis aidėjo nuo koktaus prigužėjusių kranklių krankimo, o sunus jo užmigo tuo pačiu burtišku miegu. Miegojo ir matė, ir jautė, ir kentė, bet pasikelti negalėjo. Matė kaip priešai šventoves jų veido, jų turtą naikina, mindo ir trempia visą kas jiems brangu ir šventa, bet nebeįstengia blokšti kardu priešų baimei,— jų rankos neklauso, jų kunas sustingęs, o kardais jų — priešai apsiginklavę.

Miegojo Lėtasis sunkiu burtišku miegu, aplink skraidė ir krankė krankliai bet aš jų nemačiau...

Mačiau aš Lėtajį: Miegojo tuo pačiu burtišku kankinės miegu; jo tvirton krutinėn, didžiulis dvigalvis aras, suleidęs nagus, godžiai gėrė kraują. Ant jo kojų stovėjo kitas aras ir savo kreivu snapu plėšė jo raumenis. Aplink lakstė krankliai, žemai nusilenkdami savo karaliams — arams, krankė ir plėšė Lėtąjį kur pripuldami. Arai kranklius leido plėšti kiek nori, nes žinojo, jog ramu jiem Lėtojo kraujas siurbti, kol jis miega kranklių migdomas, o pabustų jis, —daug plunksnų arams nubirėtų.

Pakėlė galvas prisisotinę arai, pažvelgė vienas į kitą, o matydami išgertu krauju pasriuvusias raudonas akis —piktumu palaikė ir abu kerštu užsidegę, puolė vienas kitą. Galingi abu jie buvo: nuo jų sparnų mostagavimo — pasaulį vėsulai siautė, nuo jų nagų žemė dundėjo, jų kraujas —per visą Lėtojo kūną varvėjo. Ilgai taip raskėsi arai, kol pagaliau visuotinai nusilpo jų sparnai ir nagai atsisakė klausyti, —tuomet abu jie pilni pagiežos ir keršto nuvirto ir merdėjo žaizdose. Krankliai — kovos išsigandę buvo išlakstę arba nutilę.

Pabudo Lėtasis! Jo kraujas iščiulptas; kunas arų kovoj sudraskytas, bet žymų liekana milžino jėgos. Apsidairė aplink ir stvėrėsi darbo: kraujuotus laukus arė, grudus sėjo, pilį savo taisė, žaizdas gydė, ir nuo vėl puolančių priešų gynėsi. Ir vėl viskas jam sekėsi; vėl nustebo priešai, kad jo iščiulptame — sudrskytame kune dar tiek jėgų užsiliko.

Kranklių karalystė, pasinaudojo Lėtojo nusilpimu ir užgrobė jo pilies bokštą. Apverkė Lėtasis savo pilies bokštą, apsitvėrė nuo jo, palikdamas kranklių karalystei ir prisiekė —jėgoms sustiprėjus atimti jį. Siaurutė tapo jo apylinkė! Jam bemiegant, nemažai kaimynai jo žemių užgyveno, bet su visais jis susitaikė, tik su Kranklių karalyste tol nesitaikins, kol savo pilies bokštą atgaus.Atsargus jis tapo Kranklių karalystės... Bet... jo nelaimei, per jo miego laikus jo pilyj daug kranklių priviso, kurie grįžo pilin kaipo teisėti piliečiai.

Jie gyrėsi lyg tai kitais krankliais esą; sakėsi nemigdę, bet žadinę Lėtąjį ir toliau, jo laimei krankti žadėjo.

Garsiai sukrankė krankliai, po pertraukos. Nekoktu buvo Lėtajam jų krankimas dabar, lyg kas tai sielai reikalingo jautėsi, lyg kokia slapta muzika.Patikėjo Lėtasis, jog jų krankimas naudingu gali buti, bet apsivylė: Vėl jam nežymiai ėmė galva svaigti, protas silpnėti, akyse temti ir vėl lotargijos imegas jį gramzdina, o krankliai be paliovos krankia ir aidi pilyje jų garsus kra- ir aš jį matau.

Garbius.

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
ANTHONY A. TULYS, Editor
V. M. ČEKANAUSKAS, Business Manager.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi buti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50; Kanadoje ir kitur — $3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

"SANDARA"
327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos straipsniai.

LIETUVOS IR AMERIKOS LIETUVIŲ SANTIKIAI

Lietuvos valstybei palaikymas gerų santikių su Amerikos lietuvių išeivija reiškia labai daug. Praeita dešimčia suviršum metų Amerikos lietuviai pagelbėjo Lietuvai neįkainuojamai daug. Ir dabar gelbsti ir gelbės ateityje. Tačiau ta pagelba galėtų buti daug didesnė, jeigu Lietuvos valdžia arčiau pažintų amerikiečių psichologiją. Jei iš tikrųjų stengtųsi, ant kiek jai tatai galima, patenkinti Amerikos lietuvių norus, tuomet Lietuva turėtų kur kas didesnės paramos iš amerikiečių.

Kazys Gineitis, kadaise buvęs Chicagoje "Lietuvos" redaktorius ir dabar dirbantis prie Lietuvos atstovybės Londone, kelios savaitės atgal išleido gana storą knygą apie Ameriką ir Amerikos lietuvius. Savo knygos įvadoje autorius labai teisingai nurodo, kad Lietuvos valdžia neįvertina Amerikos lietuvių tos milžiniškos paramos, kurią jie teikia Lietuvai; kad Lietuvos valdžia nesistengia arčiau susipažinti su Amerikos lietuvių psichologija, kuri yra nemažai prisisunkus Amerikos kulturos. Amerikos laisvės ir todėl didžiai skiriasi nuo Lietuvoj gyvenančių psichologijos.

Gerbiamas Gineitis net ir Lietuvos įstatymuose mato ką tokio nemėgtino Amerikos lietuviams. Jis rašo: "Rašydami savo įstatymus, mes kartais tarytum visai užmirštam, kad Amerikoj yra milioninė Lietuvių išeivija, ir musų santykiai su tenykščiais lietuviais vieton ėję geryn --- prastėja.

Pasakyta nuoga tiesa.

Lietuvos įstatymai, kuriuos yra paruošęs "krikščionių demokratų" blokas, ir kiti žingsniai nepatinka Amerikos lietuviams. Nepatinka jiems ir Lietuvos pasiuntinys Washingtone. Kam teko pavažinėti po lietuvių kolionijas ir prisiklausyti žmonių kalbų, tai gerai žino, kaip amerikiečiai yra nepasitenkinę p. Bizausko atstovavimu Lietuvos. Juk ar netiesa, kad bešaliams žmonėms išrodo, kad p. Bizauskas tik važinėja po klebonijas, kunigų "kongresus" ir daugiau nieko nedaro?

Dabar vėl atvykimas seimo atstovo kun. Šmulkščio. Pasak klerikalų spaudos, jisai čia atvyko Lietuvos valstybės lėšomis, tačiau prakalbas laiko tik federantams ir leidžia laiką su kunigais ir jų pakalikais. Tuom tarpu labai mažas Amerikos lietuvių nuošimtis žiuri į kunigus tokiomis akimis, kaip kun. Šmulkštys. Masė išeivijos vadovaujasi maž-daug tokiais dėsniais, kaip amerikonai piliečiai. Todėl kun. Šmulkščio lankymasi Amerikoje tik erzina išeiviją.

Tokie dalykai yra taisytini. Juo veikiau Lietuvos valdžia tatai supras, juo geriau bus Lietuvai.

Apžvalga.

LIETUVA NEAPSAUGO KUDIKIŲ.

Lietuvos laikraščiuose skaitome, kad vienas Norvidas nuskriaudęs merginą. Ji pagimdė nuo jo kudikį. Policija vyro ieškojo, norėdama primesti jam vaiką prižiurėti. Vyras tatai išgirdęs, po daugelio akių pasmaugė kudikį ir pasislėpė. Policija jį vėliau sulaikė ir Apygardos teismas priteisė jam aštuonis mėnesius kalėjimo. Vyriausias Tribunolas teismo sprendimą patvirtino.

Klauismas palieka, ar neatsikartos daugiau panašių žmogžudysčių, kuomet taip sakyt be bausmės išsisuka kudikių žmogžudžiai Lietuvoje.

J. O. ŠIRVYDAS SUGRĮŽO.

Senas lietuvių veikėjas, "Vienybės" redaktorius J. O. Širvydas rgs. 6 d. sugrįžo iš Lietuvos Brooklynan. Širvydo apsilankymas Lietuvoje, be abejo, turės dvejopos naudos. Buvodamas Lietuvoje, p. Širvydas paliko naujos dvasios ten gyvenančiuose, su kuriais teko jam susidurti. O amerikiečiams jo šis apsilankymas Lietuvoje irgi turės kai ką duoti.

Mes sveikiname seną veikėją laimingai sugrįžusį!

VEIDMAINIO ŠAUKSMAS.

Demogogas A. Bimba, padaręs peržvalgą šešerių metų gyvavimo Amerikos Darbininkų Partijos, šaukia: "Tegu gyvuoja Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partijai!"

Keleri metai atgal p. A. Bimba drauge su p. J. Baltrušaičiu susiriesdami pludo tą partiją ir vadino darbininkų išdavikais savo bendrus prie "Laisvės", kurie stojo už ADP.

Kas pasakys, ką tas žmogelis pasakos dar už kelerių metų?

JINAI: — O kaip aš jum dėkingą, kad išvedėte mane šokti!

JISAI: — Pamirškite, Tamstele; juk tai labdarybės balius.

SINIORAS NITTI APIE LIBERALIZMĄ.

Anglijos universiteto mieste Cambridge šią vasarą buvo laikoma taip vadinama Liberalų Vasarinė Mokykla, kur paskaitas skaitė tokie įžymųs liberalinių pažvalgų žmonės, kaip Italijos buvęs premjeras, Sinjoras Nitti, įžymus vokiečių ekonomistas Bonn ir anglų ekonomistas Jonas Keynes. Čia paduosime dalį Sinjoro Nitti kalbos, kaip ji tilpo žurnale "The Manchester Guardian Weekly". Jis kalbėjo tema Liberalizmo Atgimimas Europoje."

Demokratinės ir liberalinės partijos, sakė Sinjoras Nitti, pergyvena krizį, kurio ir reikėjo laukti po didžiojo karo. Tas dar butų nieko, bet krizį pergyvena ir pats **liuosybės, arba laisvės,** idealas. Liberalinė sąžinė ir pasitikėjimas liuosybe turi palinkimo nykti. Rusijoj ir Italijoje, štai ,gyvuoja mažumų valdžios, kurios siekia skirtingų tikslų, vienok remiasi tuo pačiu pamatu, tai yra, nuoga ginklo spėka. Jos su panieka žiuri į laisvę. Ispanijoje viešpatauja militaristų diktatura. O tose naujose valstybėse, kuriose gimė subirus austro-vengrų ir rusų imperijoms, liuosybės principai sutremti į purvyną, dėka tarpusavių tautinių kovų, ar vidujinių bėdų. Net Anglijoje yra mažumų judėjimai, kurie su meile žiuri į spėką.

Sinjoras Nitti kaltina dalinai socialistus už sumažėjimą žmonėse pagarbos link laisvės. Jis sakė, kad socialistų rašytojai tiek ilgai prisimygę putė liberalizmo tariamasias klaidas, kad turi dabar nešti dalį atsakomybės už daliną sumenkėjimą liberalinės idejos. Kritikuodami "buržujus" socialistai visados iškrypdavo iš vėžių kritikuodami liberališkas mintis. Tas paaiškina faktą, kodel raudonoji reakcija Rusijoje ir baltoji reakcija Italijoje buvo įvykdyta buvusių revoliucinių socialistų. Tie žmonės niekad, mat, negerbė laisvės. Tik, nežiurint kokias klaidas sovietų valdžia padarė, ji pasilieka nuotikiu pirmos svarbos, kuomet Italijos reakcija neturi jokių idealų ir susidaro tik iš vieno gvolto ar smurto po kitam.

Sinjoras Nitti pastatė klausimą: ar bus amžinos šitos valdžių formos, paremtos nuoga spėka ir smurtu? Ir atsakė, kad jis netiki jų amžinumui. Jis sakė, kad dabartinė padėtis yra laikina, vedanti į kitokią, kur žmonės sugrįš prie laisvės principų ir liberalinių valdymo budų, kurie tik vieni gali sugrąžinti Europai gyvybę.

Liberalinė valdžios forma atatinka patvariems visuomenės troškimams civilizuotoje valstybėje. Ta forma pavelija žmonėms kotoliausia progresuoti ir kilti. Pavelija kodaugiausia turtų pasigaminti ir kodaugiausia gerovės turėti. Revoliucinės ir reakcinės valdžios formos tėra laikinas apsireiškimas, butinas gadynėje suiručių, bet ne amžinas. Žmonijai įžengiant vėl į normalaus gyvenimo periodą, mes grįžšime prie liuosybės principų, kurie veiks ne tik gyvenime, bet gamyboje ir prekyboje.

Pats socializmas, pasakojo Sinjoras Nitti keičiasi. Socialistų partijos apsivelka darbininkiškų partijų rubais ir pradeda persiimti liberaline dvasia, ir laikytis liberalų programos. Tarp darbininkų troškimų ir liberalų liuosybės principo nėra neperžengiamų grabių. Žiurint į darbininkus ne kaipo į paprastą ekonominę spėką, bet kaipo į doros principą (darbas), liuosybės principas nestoja prieš darbininkų pastangas įsimušti į platesnį gyvenimą ir veikimą. Taigi liberalai, sako Nitti, turi save skaityti ne ai niais, kilnios gadynės, kuri jau praėjo, bet kaipo ateities pirmtakunais, kaipo energiškais gyvais veikėjais pažangiuojančioje visuomenėje.

Vyt. Širvydas.

JI:— Tavo lupos tikrai išžiuri gražiai.

JIS:— Nekalbėk apie daiktus, kurie vėliau gali buti prieš tave pavartoti.

Per šerengą

Vyras esi, Matulevičiau!
Išnaudojimas prie "Laisvės"
Nei kapitalistai to nedaro.
Nuni karčiamon — nemoka.
Vakacijos tik Vidikui-Bimbai.

Rašo **Proletaras**

¶ IR A. MATULEVIČIUS jau pucuoja bimbizmą ir bimbizmo pakalikus. Skaičiau jo straipsnį "Laisvėje" ir stebėjausi. Jeigu toks lėtas ir kantrus žmogus, kaip Matulevičius, jau kelia maištą prieš Vidiką ir Bimbą formoje kritikos Buivydo raštų, tai dalykai Brooklyne pas bolševikus visiškai blogai stovi. (Buivydas reikalavo, kad butų mėtomi iš partijos visi bolševikai, kurie drįsta pasakyti teisybę, jog Bimba ir Vidikas yra dykaduoniai biurokratėliai).

Matulevičius bolševikų rateliuose Brooklyne ir New Yorke turi didelės įtekmės. Vajų mėnesiais jis surenka daugiausiai prenumeratų, bet dabar, kaip matyt, tai ir jis jau atšalo.

Vyras, brol, už tai, kad neleidi bimbizmui giliuoti!

¶ "LAISVĖ" daug rašo apie išnaudojimą darbininkų. Butų gerai, kad ji kaip kada parašytų ir apie tai, kaip **pačioj "Laisvės" įstaigoje darbininkai yra išnaudojami.**

Pirmiausia, algos "Laisvės" technikos darbininkų yra mažesnės, negu kitose spaustuvėse. Imant proporcionaliai su darbo kiekybe, tai kiti lietuvių laikraščiai geriau apmoka darbininkus. Chicagoj zeceriai ir mašinistai dar daugiau gauna. Ten jiems mokama iki $50.00 savaitėje.

"Laisvės" darbininkai daugiausia ką gauna, tai $36, bet jiems prisieina reguliariai turėti naktines pakaitas už tą pačią mokestį. Už naktinį gi darbą visur ir visiem darbininkam mokama daugiau, negu už dienos darbą, o prie "Laisvės" to nėra.

¶ ANTRAS DALYKAS, "Laisvės darbininkam neduoda apmokėtų vakacijų nei vienos dienos ant metų, vasaros laike, nepaisanti kaip gerai ir ilgai ten darbininkas išdirba.

Ne tik vakacijų neduoda, bet dar atrokuoja už kiekvieną valandą, kurią darbininkas neišdirbtų dėl kokios ne nuo jo priklausančios priežasties, kaip liga bei panašiai. Čia tai jau labai šlykštus darbininkų išnaudojimas, ypatingai turint domėn faktą, kad Vidikas ir Bimba kasdien pusdyki tąsosi, o pilną mokestį visada gauna.

Jokių švenčių neleidžiama švęsti, išskiriant, rodos, tik vieną dieną per Naujus Metus.

Da daugiau. Prie "Laisvės" už virš laikius mokama tik paprasta mokestis, kuomet kapitalistai visur darbininkams už virš laikį duoda trečdalį arba pusę už valandą pripuolamos mokesties daugiau.

¶ KADA R. ŽIDŽIUNAS dirbo prie "Laisvės" ant linotaipo, tai jam prisieidavo kasdien sustatyti pirmas ir antras puslapis, —14 laikraštinių špaltų, taipgi klaidas ištaisyti. Šale tokio didelio darbo iš jo dar buvo reikalaujama, kad rašinėtų į laikraštį straipsnius, eiles; jis vedė "Lengvą Artileriją", bet už tai jam niekad tinkamai nemokėdavo. Kai kada jam buvo numesta penkinė tuo tikslu, kad prie jos dar savo penkinę pridėtų ir pragertų su "Laisvės" bosais. Kuomet jis nefundino jiems, nėjo į karčiamas, tai jie nei to jam daugiau nemokėjo.

Ot tai jums pavyzdis, kaip "Laisvei" apeina gynimas išnaudojamų darbininkų.

Lietuvių Politinis Iždas kovoja už Lietuvos demokratinę laisvę. Paremk jį savo auka.

Vardan kryžiaus!

(Pagal kitus autorius sutvarkė **Kunigas Gaižupis.**)

I.

KAIP ATSIRADO ŠVENTOJI INKVIZICIJA?

Šių metų bažnyčia, kaip įmanydama, išsigina bendrumo su veikimu baisiosios "juodosios šimtinės", pasirėdžiusios sutanose, purpuriniais fioletiniais rubais. Tasai veikimas yra užžymėtas Europos istorijoj nuo pat Dvyliktojo šimtmečio ir visai užgęsta vos apie Devynioliktojo šimtmečio pradžią, Bažnyčia dabar tvirtina, buk tai buvęs teismas, susidedąs, teisybė, **iš dvasiškių,** bet įrengtas civilių valdonų ir jiems tik palankus. Dalykas visiškai aiškus ir naturalis: Rymo bažnyčia, akyvaizdoje aršaus ir teisingo istorijos nuosprendžio, tiesiog nori numesti nuo savęs tą kruvinę dėmę, kokią uždėjo ant jos **inkvizicija.** Tačiau, negalėdamas niekuo nusivalyti, nei pateisinti masinių žmogžudysčių, bažnyčią ir jos tarnai sako kitus meluojant, nežiurint to, kad faktai pasilieka faktais. Tukstančiai faktų, kurie užsiliko istorijoje neišdildomi. neleidžia išsisukti kaltininkams nuo teisingo naujosios gadynės nuosprendžio ir pasmerkimo. Istorija yra teisinga, — ji nemeluoja ir su jos paduotais mums faktais reikia skaitytis.

"Šventoji Inkvizicija" buvo tai augštasis teismas, arba tribunalas, įsteigtas popiežių dar Dvyliktame šimtmetyje. To teismo tikslu buvo, kaip skelbė įsteigėjai, **"ginti katalikybės tyrumą nuo heretikų nedorybės".**

Įvairus historikai dalina inkviziciją į kelias rųšis, butent: vyskupų, vienuolinų, Romos arba popiežių ir Ispanijos. Pastaroji, anot tuių historikų, turinti daugiau civilės įstaigos pobudį). Bet ištikrųjų **buvo tiktai viena popiežių inkvizicija.** Tie gi kiti vardai gali turėti prasmės tiktai tiek, kiek ženklina vietą, arba vietos įrankius, palankius vyriausiajam popiežiaus tribunalui. Jokie išsisukinėjimai negali užginčyti to fakto, kad **Roma buvo šventosios inkvizicijos įsteigėja, palaikytoja ir galutinoji instancija; kad visos nuodemės, kokias atliko inkvizicija, visas kraujas, kokį ji praliejo, buvo ir bus didžiausi baisi žymė ant popiežių istorijos.** Popiežius, kaipo augščiausioji bažnyčios galva, visados turėjo jėgą by laiku sustapdyti ar kitaip pakreipti šventosios inkvizicijos veikimą. Tačiaus nėra nei vieno anos gadynės popiežiaus, kurs butų bandęs sulaikyti baisiausias žmogžudystes. Anaiptol, — toliau matysime, kad **kiekvienas popiežius ragindavo inkvizicijos teisėjus prie kas kart didesnio uolumo.** Civiliams valdonams, kurie nenorėdavo prikišti savo rankų prie tų kruvinų žaislų ir priešindavosi šventąjai inkvizicijai, **popežai ne kartą grąsindavo keikimu (ekskomunika) ir atėmimu karališkų raštų.** Toksai popiežių pasistatymas, žinoma, priversdavo valdonus buti palankiais.

Reikia nepamiršti, kad tais laikais, kuomet siautė šventoji inkvizicija, net ir tie valdonai, kure vienur-kitur neva savo iniciatyva persekiodavo kitų tikėjimų žmones, ištikrųjų buvo ne kas kitas, kaip tiktai nuolankųs Kristaus "įpėdinių" įrankiai. Šiandien nerasi istoriko, kurs tvirtintų kitaip, —jei jis tik remiasi tikraisiais faktais ir ieško teisybės. Istorinė teisybė tegali buti vena, butent: paremta faktas. Iki šiol žinomieji istorijos faktai, susieina, tarsi siulai į vieną kamuolį, į Romą, par Kristaus "įpėdinių' sostą.

Šiais laikais iškilo demokratybės vilnys, — pasaulinėms revoliucijoms siaučiant, Rymo — katalikų bažnyčia noromsnenoroms sutinka su tikėjimo liuosybės principu. Šiandien jau be baimės gali sau buti tokio tikėjimo, kokio nori. Nori, buk žydas, ar Turkas, ar Kalvinas, ar Liuteris ar visai be tikėjimo — nepateksi už tai į kalėjimą, nebusi už tai kankinamas ir deginamas ant laužo, kaip tai yra buvę senovėj. Galima ir tikėjimą dabar mainyti be baimės patekti į žiaurius inkvizitorių nagus.

Taip pat laisva buvo ir pirmuose krikščionybės amžiuose. Tuo kart stabmeldybė buvo dar galinga, pati bažnyčia buvo dar silpna, — tad ir negalėjo daryti taip, kaip davė paskui, į kelis šimtmečius laiko. Todel gi ir įvairios sektos, arba atskalos, kurios pirmais bažnyčios amžiais daugelyje Europos vietų atsirado, globojo savo apeigas, plėtėsi laisvai, nepersekiojamos nei civilės valdžios, nei bažnyčios, o kartais net ir nuo Romos neatsiskirdavo, neturėdamos didelių skirtumų apeigose ir tikėjimo pamatuose. Tačiau visai kitaip pradėta elgtis, kada Roma pasijuto galinga, kada Romos bažnyčia taip įsiviešpatavo ant visų beveik Europos gyventojų, kad net patys civiliai įvairių tautų valdonai buvo priversti lenkti savo nugaras prieš Romos galybę.

Nuplėšta kaukė. Tikėjimas, kurio pamatan Kristus padėjo **meilę,** tikėjimas, kuris turėjo buti visų nuskriaustųjų užtarytuoju ir apgynėju, **pats virto priespaudos, tyronybės, žmogžudybės ir plėšimo įrankiu.** Kristus, tasai išganytojas vergų, atpirkėjas nuodėmėse paskendusiųjų ir visų persekiojamųjų, Tasai dangiškasai skelbėjas meilės ir ramybės, virto tų žmonių lupose raginimu ir balsiu prie didžiausių prasižengimų ir prie įnirtimo, kurs trypė švenčiausias žmonių esmės teises.

Civiliai valdonai ne iš sykio pasivergė popiežiams, žengusiems prie neaprubežiuoto valdymo pasauliu. Ir Roma ne iš sykio sustojo prieš kitaip tikinčius ir atskalunus taip žiauriai, kaip tai darė paskui, už kelių šimtmečių.

Prie tikslo ėjo atsargiai, išlengvo ir tikslingai. Jau kryžiaus išrangas (Kruciatas, arba kryžeivių kares), pradėtas Vienuolinktame šimtmetyje, reikia skaityti pirmuoju toje linkmėje padarytu žingsniu. Po priedanga tikslo atgauti šventąją žemę (Palestiną) iš Turkų rankų buvo organizuojamos Europoje didelės armijos ir siunčiamos į tikrą pražutį. Tos armijos arba žuvo kelionėje, jurose, ar pas gerai apginkluoto ir murais apsaugoto Jeruzolimos miesto. Daug buvo tokių kryžeivių karių laike kelių šimtmečių. Daugybė gražių ir sveikų vyrų pražuvo tose karėse. O tikslas niekados nebuvo atsiektas: Jerozolima buvo vis Turkų rankose, iki laike paskutinėsės karės Anglija atėmė ją nuo Turkijos. Užtai buvo atsiektas kitas tikslas, butent tas, kurs labaiusiai popiežiams rupėjo: **Europoje įsiviešpatavo juodas ir labai keiksmingas žmonių progresui fanatizmas.** Dabar jau prieš Kristaus įpėdinio valią lenkėsi iki žemės visi valdonai. Dabar neklaidingojo popiežiaus žodis buvo gyvas įsakymas liaudžiai, karaliams ir valdytojams. Katalikų bažnyčia dabar turėjo savo rankose smarkų ginklą, kurį galėjo kurlink norėdama pakreipti. Žmonijos istorijoje prasidėjo tamsiausi ir skaudžiausi gadynė.

(Bus daugiau)

Bizauskas besilankydamas po klebonijas, klerikalų seimus ir piknikus visai pamiršo, kad jis yra Lietuvos atstovas ir nesirupina apginti nuo svetimtaučių spaudos šmeižtų savo šalį jos garbę. Ar ilgai taip bus?

Atvaižavus į Ameriką Lietuvos fašistų vadui kun. Šmulkščiui, Amerikos klerikalų spauda atėmė jam kunigystęi ir vietoj kunigas, vadina ponas. Kokiu tikslu tas padaryta, tai tik klerikalai žino.

Žinučių Rinkėjas.

— Kartą aš mylėjau merginą, kuri padarė iš manęs kvailį.

— Kokį patvarų daiktą kai kurios merginos padaro.

AGENTAS: — Šita knyga atliks tau pusę darbo.

STUDENTAS: — Duokš man dvi tuojau.

KAZYS IR DĖDĖ

— O. sveikas gyvas, dėde! Kas gi kaktą tau taip labai perskėlė?

— Vainą turėjau, vaike.

— Kaip tai, dėde?

— Su boba buvau susimušęs.

—Už ką, dėde?

— Už kleboną, Čali.

— Kaip tai?

— Nagi taip, Čali. Aš kalbu ant šventoriaus su klebonu, klausiu jo rodos, ir sakau, kad oras gražus ir rodzajus geras... Tik pamačiau, kaip stora dikta boba atklupsnoj prie musų. Tai ta iš Haverhillio. Sakau, kas gi čia? Buvo keletas ir kitų dievobaimingų moterėlių. Jinai nieko nesakius pribėgo prie klebono ir kad gi duos jam tiesiai į snukį. Sako, kad tave velniai pagriebtų, kodėl tu neatsiuntei man čekio praeitą nedėlią? Sako, tu paleistuvi, aš tau parodysiu! Kad tu nikdos nesulauktum! Kad pirma tai buvo gerai, o kad dabar, ta jau negerai. Jei buvo tau, judošiau, gerai gulėti, tai tebuna gerai ir čekiai rašyti!" Žinai, Čali, aš nebežinojau, ką sakyti ir ką daryti. Kas tai matė, kad mano kleboną taip niekintų ir purvintų ta boba? Klebonas nieko nesakęs nubėgo į kleboniją, o ta boba vytis paskui jį. Aš ją sulaikiau. Sakau, palauk, tu bedieve! Kas tai matė taip ant kunigo kalbėti ir kleboną mušti? Dabar tu pakliuvai į vyčių generolo rankas; aš tau parodysiu, ko tau reikia. O jinai sako: "Ką tu man parodysi? Ką tu man parodysi? Jei nori, tai aš ir tau!" Ir kad gi davė su bėgės geležimis man į kaktą ir perskėlė. Aš pavirtau, Čali. Tegu susmyli, Pana Švenčiausia.

—Vadinasi, ta moteris pamokino tave, kad tarp udrų piršto nekišti.

— Kaip tarp durų? Ką čia tu dabar kalbi, Čali? Taip sakoma, tik kada įsimaišai tarp vyro ir jo pačios vaidų. Čia gi buvo kunigas ir boba.

Bet ta boba kadaise yra buvus jusų klebono gaspadinė, ar ne?

— Taip, Čali. Bet tai kas, kad buvo. Ar ji negavo už užmokėti.

— Aš nesakau, kad ji negavo ji; gavo, žinoma. Gavo gal dar ri daugiau, negu jai reikėjo. Bet labai gailimas daiktas, kad ji ir patarnavo klebonui daugiau, negu reikėjo. O jei taip buvo, tai gal dabar ji ir jaučiasi, kad ji turi prie klebono tiek tiesos, kiek pati prie vyro. Ir todėl, kad jis jai neprisiuntė čekio, ji uždavė jam per veidą ir pakoliojo jį. Taip paprastai su gaspadinėmis pasitaiko. Todėl tamstai ir nereikėjo maišytis į jųjų vaidus. Ir todėl gerai sakyti, kad tarp durų piršto nekišk.

— Tai tu, Čali, nori pasakyti, kad musų klebonas užsiėmė tokiais negražiais darbais?

— Aš nesakau, kad jis užsiėmė. Aš tik sakau, gal jis užsiėmė. Juk be priežasties nieko nėra. Be priežasties ir jo buvus gaspadinė nedaužytų jam veido. Ar ne taip?

— Jinai, vaike, yra bedievė, užtat taip daro.

— Kaip tamsta žinai, kad ji yra bedievė? Juk ji nepersenai buvo jusų klebono gaspadinė? Ar tamsta nori pasakyti, kad jusų klebonai moka tik bedieves iš savo gaspadinių daryti, ar ką?

— Į tai, tai aš nežinau ką pasakyti, vaike. Aš pasiklausiu klebono.

— Gali pasiklausti.

— Gutbai, Čali.

— Iki tamsta kakta užgys.

JUOKAI.

Kada viskas atleidžiama.

— Mylimiausis, — ji sušnabždėjo jam, prisikišus prie ausies, — dabar, kada mudu jau apsivedėm, aš turiu tau paslaptį pasakyti.

— Nagi, pasakyk, brangiausioji, — jis tarė jai padrąsinančiai.

— Ar tu, mielasis, gali atleisti už prigavimą? — beveik verkšlendama pradėjo. — Mano... mano kairioji akis yra padaryta iš stiklo.

— Tai niekis, mielas paukštėli, — jis tarė maloniai, —tokie yra deimontai tavo prižadų žiede.

Tas, kurs juokiasi paskutinis.

JURGIS: — Klausyk, kodėl tu neužsitrauki langų, kada glamonėjasi su sabo pačia?

SPURGIS: — Ką sakai?

JURGIS: — Sakau, kodėl tu neužsitrauki langų, kada glamonėjasi su savo pačia? Aš mačiau tave praeitą vakarą.

SPURGIS.— Tai jau persižiurėjai, žmogeli. Aš nebuvau namie praeitą vakarą.

Nepakanka.

Karininkas: Viską parnešei?

Pasiuntinys: Taip, Tamsta vadas.

Karininkas: Duok greičiau... Na o kur tabakas?

Pasiuntinys: (Paraudęs) Hm...

Karininkas: Sakau Tau, ar girdi?!

Pasiuntinys: (lyg norėdamas ką pasakyti) Hm...

Karininkas: Ką čia mekeni lyg žado pritrukęs!..

Pasiuntinys: (tyliai) Litų pritruko...

Karininkas: Šuns snuki aš tau daviau, kur dėjai?!

Pasiuntinys (tyli).

Karininkas: Ar reiks pakartoti, sakyk greičiau!

Pasiuntinys: Tamsta, vadas, sutikau savo panelę...

Karininkas: Ką, po velniais?! Tai tu savo panelei duodi mano pinigus, žinai kališką drausmę, apydurny-...

Pasiuntinys (verksimngai) Dovanokit, ponas vade, prieš jos akeles užmiršau ir drausmę.

Karininkas (pažvelgęs į veidą pasiunt. nusišypso).

Pasiuntinys: O ji prašė saldainių, nenupirkus ji galėjo manęs nemylėt... ji pirkta... žinodamas jusų gerumą ir padariau šį nusižengimą. Dovanokit.

Karininkas (linksmai) Na, o ar jai pakaks?

Pasiuntinys: Kur ten, ponas vade, kiekvieną kartą sutikęs perku, visą algą praperku, ir vis žada nebemylėt...

Karininkas. Eik tu asile, asile! — Tu nelaimingais centais nori prisotint panelę, aš tris dvarus prašėriau, ji prarijo, ir tai nepakako. **Šurum-Burum.**

Lietuvos žinios.

JAUNIMO S-GA AR PAVASARIS.

Dar viena Dusetų klebonui proga paskaityti "Lietuvos Žinias" bažnyčioje.

"Rytas" 108 Nr. įdėjo Dusetų klebono Streičiuno atvirą Dusėtų Jaunimo sąjungos skyriui laišką. Iš tikrųjų gi Dusetų skyriui laiške visai nieko nesako; klebonas jį daugiau taiko korespondentui. Jis ir atsiliepia.

Klebone! Jau gal pasenai, tai ar sąmoningai netiesą sakai, ar pamiršti jau, ką darai, ką sakai?

Tamsta bažnyčioj iš sakyklos paskaitei "Liet. žinias" ir užsigynei savo žodžių. Jeigu tai padarei iš senumo — dovanotina, bet jei sąmoningai — nesistebime, bet biaurimės.

Jeigu Tamsta mergaitėms grąsinai nevažiuoti pas ligonį, nepriimti į kapines **žodžiu**, tai tą įrodei jau **darbu:** neleidai valsčiaus iždininko Markelio palaidoti kapinėse. Kam gi dar giniesi?

Visi Dusėtų žmonės žino, kad Tamsta bažnyčioj iš sakyklos neteisybę sakei. Ar tai katalikiška, ar tai dora?

Tiesa, dorą savotiškai supranti, klerikalizmo neskiri nuo tikėjimo, — tai gal ir melą savaip supranti. Bet mes dusetiškiai galvodami melo niekaip kitaip pavadinti negalime, kaip tik melu.

Kadangi tamsta prisipažinai esąs klerikalas (klerikalų tikslas pagrobti visame pasauly valdžią į dvasininkų rankas ir despotiškai žmones valdyti), tai aš linkęs manyti, kad neteisybių bažnysioj pripasakojai ir "Ryte" prirašei sąmoningai, nes klerikalams "tikslas pateisina priemones."

Į daugumą Tamstos užmetimų atsakinėti nėra prasmės nes kalbi apie tokius dalykus, kurių nesupranti, pav. apie evoliucijos teoriją. Keturklasis kunigėlis tiek apie ją išmano, kiek paprasta Dusetų utėlynėbei skragždynės (tai ne keiksmai, klebone, taip vadinamos Dusetų miestelio dalys) davatkėlė. Nekalbėsim ir apie sielas mirusių dievybių, kuriomis "Jaunime" "kažkos" Lazarauskas (o Strelčiunas ne "kažkoks?) nori valdyti; jos jau senai suvaldytos, bet atiduokim pagarbą protui, į kurį ir Tamsta kreipies ir drąsiai, kurie skina žmonijai ateities kelius. Klebonas užsimiršti, kad klerikalų svabiausia dorybė — paklusnumas, o ne protas. Protas dažniausiai nepaklusnus. Taip yra ir su Jaunimo Sąjungos Dusetų skyriumi: jo nariai vaduojasi savu protu ir neklauso ne tik klebono patarimų "susirgti", bet ir grasinimų. Ir klebonas, jeigu turėtų proto ir juomi vaduotųsi, tai ne aukotų tikybos reikalų klerikalizmo reikalams, ir pasakytų jaunimo sąjungos nariai — geri katalikai — bažnyčion eina, duoklę klebonui ir bažnyčiai duoda (o galėtų juk to ir nedaryti), —aš juos globoju kaipo katalikus, o kokia jų svietiškoji pasaulėžiura — ne klebono dalykas; jiems mokslas tuos dalykus aiškina. Bet klebonui ir to paprasto sveiko proto pritruko ir teko susipainioti ir net netiesą iš sakyklos skelbti.

Baigsiu klebono žodžiais. Mielasai jaunime! Iš gilumos širdies jums patariu: pažinkite ir mylėkite tiesą; kaip senas pasaulis, taip senas tiesos ieškojimas ir jos saugojimas, nes visoki fariziejai stengiasi turėti jos monopoliją ir taip ją skelbti, kad iš jos padarytų kuo didžiausį sau biznį.

Mylėkite tėvynę Lietuvą ir todel gelbėkite ją iš klerikalų vergijos, nes tik tada ji bus laisva ir gera bus joj gyventi, kai kiekvienas pilietis bus savistovus, savarankus, kai jis jausis, kad jis žmogus, o ne vergas, kurį grasinimais ir bauginimais valdo, kai jis jausis, kad jis žmogus ir nebijos pasisakyti, kas jis yra.

Sartų valtelė

P. S. Niekada nebuvusius pavasarininkėmis -plės Eleną Stašiškaitę ir Oną Markelytę atsiprašau pavadinęs jas buvusiomis pavasarininkėmis. Tai atsitiko per ne nuo manęs p nantį netiskluma.

Sartų valtelė.

ŽMOGŽUDYSTĖ.

Gudelių valsč., Budviečių kaimo gyventojas Bendinskas pranešė policijai, kad jo uošvis Tamošius Jurėnas pasikoręs. Policija jo žodžiams nepatikėjo ir užvedė tardymą. Apžiurint lavoną rasta mušimo žymių ir prieita, kad J. Jurėnas tapo pirma užmuštas, o paskui pakartas. Tardant rasta šulinėlyje kruvini nabašninko marškiniai ir jaunesnės dukters bliuskelė. Sumita įtariami nužudyme tėvo dvi dukters ir žentas (Bendinskas, jo žmona Bendinskienė-Jurėnaitė ir netekėjusi Jurėnaitė). Priežastis — šeimyniški nesutikimai.

V. l. norėdami klerikalus pabausti, išstojo visi iš valdžios, tikėdami, kad klerikalai negalės be jų apseiti ir puls V. l. į kojas melsdami grištivėl į valdžią. Bet skaudžiai apsiriko. Išeidami iš valdžios padidino klerikalų reakciją ir tuomi nubaudė ne tik patys save, bet ir visą pažangiąją Lietuvos visuomenę, kuri dabar turi sunkia kęsti klerikalų smurtą.

APIPLĖŠĖ 80 METŲ SENĘ.

Šiomis dienomis Vyriausias Tribunolas peržiurėjo plėšiko Sakalausko bylą, kuris savo laiku užpuolė 80 metų senutę, sužeidė ją ir atėmė 10 dolerių ir 70 litų. Šiaulių Apygardos Teismas nuteisė jį 6 m. kalėti. Vyriausias Tribunolas teismo sprendimą patvirtino.

"300" BYLA.

Kaip yra žinoma, savo laiku tapo patraukti teisman 300 asmenų (valstiečių, darbininkų ir tarnautojų), kurie buvo išstatyti kandidatais darbininkų sąrašuose arba agitavo už tuos sąrašus per rinkimus į 2-rą ir 3-čią Seimą. Bylą užvedė valstybės gynėjas tuoj po paskutinių rinkimų. Tardymas parodė, kad daugelis asmenų yra visai nekalti ir jų bylos tapo numarintos. Dabar bus teisiami tik 136 asmens, jų tarpe apie 50 žydų. Tarp kaltinamųjų yra daug moterų, senų žmonių ir jaunuolių. Tardymas jau užbaigtas ir teisiamieji jau gavo kaltinamąjį aktą iš 50 puslapių. Jie visi kaltinami vedė organizuotą kovą prieš valdžią, dalyvavę slaptuose mitinguose, susirinkimuose, varę agitaciją tarp darbininkų, valstiečių ir kareivių ir kvietę ginkluoton kovon prieš dabartinę valdžią. Sulig kaltinamuoju aktu, pas daugelį teisiamųjų rasta ginklų. Jų dalis sėdi Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Mariampolės ir Vilkaviškio kalėjimuose o dalis tebėra iluosa.

Byla bus nagrinėjama Kariuomenės Teisme š. m. rugsėjo mėn. pabaigoj. Bus išaukta apie 50 liudytojų politinės policijos atstovų ir k. Teisiamuosius gins eilė žymesnių advokatų.

"Garso" redaktoriaus L. Šimučio šeimyna susilaukė sunaus.

Vietos parapijonai buvo surengę kun. Kodžiui vakarienę. Jis sugrįžo iš Lietuvos. Kalbėjo kunigų tarnas Šimutis, Brangaitienė, Krušinskas, kun. Pavilanis ir garbės svečias kun. Kodis. Vakarą vedė Domeika. Deklamacijas sakė: Fulmoniutė, Brangaičiutė ir Savickiutė.

Kazį Katkų vietoj užmušė elektros vielas.

M. B.

ŠIMOLIONIUTĖ IŠTEISINTA.

Ona Šimoliuniutė, kuri buvo kaltinama pinigų dirbime, šiomis dienomis tapo išteisinta. Visa bėda verčiama ant pabėgusio J. Račio.

Šimoliuniutę areštavus, komunistės išbraukė ją iš savo organizacijos. Tą patį padarė ir ADP. LS. Dabar klausimas palieka ar bolševikai vėl priims Onutę į savo eiles, ar ne?

Šuva nuo kaulo nepadvės,
O griauždamas jį nepersiės.

* * *

Tarboj katės nepaslėpsi,
Ar tu eisi, ar tu lėksi.

* * *

Ant vietos sėdėdamas
Netur kur nukristi;
Tolyn žengiant
Tenka ir purvyną bristi.

A. J. Jokubaitis.

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tispima. Dusuli. Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).
Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00 ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

SAUGOK SAVO VEIDĄ
Skusdamas tik vieną sykį su suleidžiamu skustuvu, kuris duoda komfortą laike skutimosi ir neleidžia erzinti bei kengti odai.
Kaina nuo $1 iki $25
Valet Auto Strop Razor
— Sharpens itself

Parsiduoda Studija
Gera studija ir geroj vietoj, biznis išdirbtas per 25 metus, pardavimo priežastį sužinosit ant vietos, kreipkitės laišku arba asmeniškai pas:
V. N. Agt.,
102 LIBERTY STR.,
Ansonia, Conn.

Lattanzio Studio
Pasidaryk gerą ir gražų paveikslą.
Mes darome puikiausius paveikslus veselijų (vestuvių), piknikų ir kas tik kokių reikalauja. Studija atdara dieną ir naktį, visada gausite mandagų patarnavimą.
43 BRIDGE STREET,
Ansonia, Conn.

Geriausios Siuvamos Mašinos.
Geriausios siuvamos mašinos SINGER SEWING MACHINE ant išmokestų $3.00 į mėnesy. Taipgi mainau seną ir rokuoju už seną mašiną $10.-00. Gera proga visoms moterims turėti naują siuvamą mašiną.
287 MAIN STREET,
Ansonia, Conn.
Tel. 89-4

NEGARSINAMAS BIZNIS NEDUODA PELNO GARSINKITĖS "SANDAROJ"

DAKTARAI

Dr. COHAN
DENTISTAS
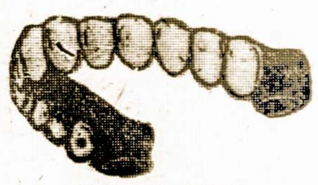
Ex-Ray Specialistas,
antros durys nuo City Hall.
ANSONIA, CONN.

Tel. S. B. 2805-R.
Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway,
So. Boston, Mass

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY,
Tarpe E ir F gatv., So. Boston.

Bell Phone: Oregon 0863-J.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa
L—I—E—T—U—V—I—S DAKTARAS (gydo ligas) IR CHIRURGAS (daro operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

ADVOKATAI

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS.
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofiso: Calvert 5896
Buto: Gilmor 0361

Namų tel. Univ. 1463-J.
A. O. ŠALNA (SHALLNA)
LIETUVIS ADVOKATAS.
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway, So. Boston.
Tel. So. Boston 3520

Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS
414 Broadway, S. Boston, Mass
Ofiso Tel. S. B. 441
Res. West Newton 2284

TELEGRAMINĖS PINIGŲ PERLAIDOS 50c.
NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntimo systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 ientų.
PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS
Sulyg greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.
Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų $11.25	400 litų $42.50	700 litų $73.25
200 litų 21.50	500 litų 52.75	800 litų 83.50
300 litų 32.00	600 litų 63.00	900 litų 93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo
NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

Lietuviai Amerikoje

LAWRENCE, MASS.

Pasiekus žiniai, kad Lietuvos seime "krikščionys demokratai pasikėsinę sulaužyti Lietuvos Respublikos konstituciją, ginkluota jėga prašalinus iš seimo posėdžių salės valstiečių liaudininkų partijos atstovus, Dr. K. Ginių, Ig. Lapinską ir Social-demokratų partijos atstovą K. Bielinį, smurtu ir nakties laiku pravesdami vieną partiją pravedė vadinamą krašto apsaugos įstatymą, kuriuomi atimama Lietuvos piliečiam laisvė žodžio, spaudos ir susirinkimų ir neprisilaikantiems minimo įstatymo net ir mirties bausmė įvedama, Am. Liet. Taut. Sandaros 12 kuopos susirinkime liepos 16 dieną kilo sumanymas šaukti visuomeniską masinį susirinkimą ir susitarta bendrai veikti su Lietuvių Socialistų Sąjungos 61 kuopa. Nutarta šaukti masinis Lawrence lietuvių susirinkimas rugpiučio 21 dieną vakare. Kalbėtojai buvo užkviesta abiejų sirovių iš Bostono nuo socialistų S. Michelsonas ir nuo Sandaros V. M. Čekanauskas. Abudu kalbėtojai savo darbą paaukavo, paimdami tik kelionės lėšas. Buvo pagaminti atsišaukimai į Lawrence lietuvių draugijas, kad prisidėtų savo balsu ir auka.

Su aukomis prisidėjo sekančios organizacijos LDK. 50.00 Birutės kliubas $10.00, Lietuvių Tautos Katalikų parapija aukavo kempę ir svetainę pikninkui. Lietuvių Ukėsų Kliubas aukavo masiniui suisrinkimui svetainę.

Masiniame susirinkime kalbėtojam išaaiškinus dalykus, tapo vienbalsiai priimta rezoliucija prieš Lietuvos "krikščionių demokratų" bloką ir užuojauta social. demokratams ir valstiečiam liaudininkams. Susirinkusių upas buvo gana pakilęs ir sumetė dėl Lietuvos Laisvės gynėjų $37.85. Aukavo šios ypatos po $2.00 J. Sekys, po $$1.00 A. Bagdonas V. Strucinska, K. Lizauskas, A. Sinkevičius K. Mažaitis, V. Černauskas, B. Stubeda, K. Ciurlionis, J. Savinčius, J. Urbonas; po 50 c. O. Limienė, J. Šilauskas, S. Zioralas, J. Černauskas, Y. Stručinskas, J. Peslika, A. Tumašionis, V. Čiapalis, F. Puidokas, M. Vaitkunas, A. Golubickas, S. Petkevičius, U. Puidokienė, D. Limontas, J. Bogušas, S. Valkavickas, O. Milienė, S. Overka, A. Kaupinis, J. Tamuliavicius, J. Petrukonis, A Masionis, P. Miškinis, A. Cilcius, A. Pilvelis, B. J. Vaitkunas, J. Černiauskas, A. Ciurlionutė, V. Paciavičius, J. Rašytinis, S. Stankus, A. Dziedulionienė, K. Vydunas, M. Šiarksnienė, F. Vareika, smulkių $$8.35. Išleista: kalbėtojų kelionė iš Bostono ir atgal. $4.40 ir 500 plakatų $3.75. Viso išleista $8.-15. Liko $29.70.

Tas pats Bendras Komitetas rugpiučio 23 dieną surengė pikniką tam pačiam tikslui, kuris davė pelno $71.4. Nuo pikniko pelnas ir aukos sudarė bendrą sumą $160.74. Padalinus pusiau išpuola po $80.37. Sandaros 12 kuopa gavo dalį ir pasiuntė į Lietuvių Politinį Iždą. LSS. 61 kuopa savo dalį pasiuntė tiesiai Lietuvon social. demokratam.

Visiems aukautojams ir atsilankiusiems kaip ant masinio susirinkimo, taip ir ant pikniko; vardan kovojančių Lietuvoje už žmonių laisvę ir demokratybę, tariame širdingą ačiu.

Bendras komitetas:
Jonas Urbonas, pirmininkas,
A. Bagdonas, 1 Sekretorius,
J. Savinčius, 2 Sekretorius,
K. Vidunas, Iždininkas.

CLIFFSIDE, N. J.

Lietuviai veikia, bolševikai nervuojasi ir bėgioja.

Vietinė Šv. Pranciškaus draugystė parengė pikniką rugpiučio 30 d., nedėlioj. Piknikas pavyko gana gerai, draugystei liks gražaus pelno. Vietiniai Maskvos gizeliai, maniau, kad gaus ligą bebėgiodami po Palisade ave. tą dieną, kad tik gavus progą kur išvest savo draugučius, kad nenueitų į minėtos draugystės pikniką, kas jiem ir pavyko sudaryti pustuzinį pasekėjų, kuriuos išsivežė rodosi į Yonkers, N. Y. Tiem gaivalam visuomet svetimi reikalai geriau patinka ir jie juos paremia, bet minėtos draugystės nariam ir Sandariečiam reikėtų tą įsitėmyti ir ateityje neapisyt jų parengimų .

Ateinančio antradienio vakare, rugsėjo 15 d. bus Sandaros 45 kp. susirinkimas 8 v. vakare M. Mažeikos svetainėje, 185 eJrsey ave.

Malonėkite visi nariai skaitlingai susirinkti taipgi atsiveskite ir naujų narių prisirašyti prie Sandaros.

Sandarietis.

RACINE, WIS.

Rugpiučio 30 d. Finck Farmoj Jaunų Lietuvaičių Choras drauge su A.L.T. Sandaros 35 kuopa, buvo suruošę išvažiavimą. Svečių suvažiavo nemažas burelis, linksminos įvairiais budais, šoko, dainavo, žaidė ir vaišinosi vieni kitus. Nepematėm, kaip giedri išlta pasilsio dienelė praėjo bunant dideliam miške. Tariame ačiu p. Justinui iVjunui už dovanas, p. M. Matkui už nuvežimą ir parveižmą lietuvaičių, p. V. Dzendzeletai už suteikima veltui troko, p-ms Nunovams už dovanas ir muzikantas Pr. Vasiliauskui ir J. Vijunui, kurie veltui linksmino svečius. Dekingi visiems svečiams už paramą.

Užmutšas lietuvis.

Tą pačią dieną buvo parapijonų piknikas Midway parke Pr. Beinoro vežami p. Vaičikonių šeimyna ir drauge J. Klikunas atvyko į mus išvažiavimą. Valandą pabuvę užsigeidė nuvažiuoti į katalikų pikniką. Važiuojant ištiko baisi nelaimė prie 4 mylių kelio automibilis kliudė šale stovinti telegramo stulpą. Jurgis Klikunas, 40 m., vietoj likos užmuštas, Vaicikonienei labai sutrenkta galva ir Vaičikoniui perkirsta antakis.

Apie tą nelaimingą įvykį vietiniai anglų laikraščiai aprašė dideliais antgalviais. Pr. Beinoras aiškinąs, kad jam užsisukant priešais važiavęs automobilius, bijodamas visus sužeist priversta buvo sukti į šalį, kur stovėjęs stulpas.

Atidaroma vaikams lietuvių kalbos mokyklėlė.

A.L.T. Sandaros 35 kuopa rugsėjo 12 d., 2v. po pietų, Lietuvių Dramos Kliube atidaro vaikučiams mokyklėlę. Pamokos bus duodamos per visą žiemą kas šešstadieniais 2 v. po pietų, L. D. kliube. Tėvai, kurie turite paaugusių vaikų mergelių ir norite kad ije nežutų svetimųjų bangose ir kad su jais butų galima savo kalboje susikalbėti, taip jau išmokyti rašybos, visus prašome leist savo vaikus į tą mokyklėlę, mokinsime veltui. Daug tuom laiku musų laikraščiuose rašoma, raginama steigime mokyklėlių, bet vieno svarbiausio dalykėlio ragintojai pamiršo duoti kolionijų veikėjams nurodymų, kaip steigti, vesti ir kokio programo laikytis mokinime vaikų. Nurodyti kur gauti vadovėlių ir tt. žinokite, kad mes neturime cenzuotų mokytojų ir tame reikale norint įvykinti gyvenime mokyklėlių steigimo neužtenka raginimų, reikia ir nurodymų.

M. Kasparaitis.

VALSTYBEI NUOSTOLIS.

TAURAGĖ. Prie Tauragės m. upėj Juroj yra užsilikę nuo buv. geležinio tilto geležiniai balkiai ir kitos dalys, kurios upėj rudija be jokios naudos, iš ko valstybei yra nuostolis.

Kaip girdėt, viena Tilžės ar Karaliaučiaus firma tas dalis norėjusi nupirkti, bet matyt nepardavė.

Ar nereikėtų kam reikia tas dalis sunaudoti arba valstybės reikalams arba parduoti, o ne naikinti be reikalo valstybinio turto.

PASKOLAS LENKIJAI.

LENKIJOS bankas, kuris yra to krašto centralinis bankas, šiomis dienomis gavęs iš New Yorko Federalio Reservo banko $10,000,000 kredito, kad išgelbėjus Lenkijos zlotą.

KATRINA SHEA.

Matote kokią saldžią šypseną ta gražuolė turi? Tai tikros lietuvaitės šypsena. Tik musų korespondentas nė kaip negalėjo ją įtikinti, kad ji pasiduotų po lietuviška pavardžia. Esą, "aš myliu lietuvius, aš tik su vienais jais draugauju. Bet kaž kodėl aš nemėgstu savo lietuviškos pavardės. Mat ji ne taip skamba, kaip aš norėčiau."

Ši graži ir nepaprastai malonaus budo lietuvaitė užaugo ir gyvena Stoughton, Mass.

Katrina sako, kad jinai neranda jokio smagumo kur išvažiavus su kokiuom svetimtaučiu, Girdi, "gal tik dėl to, kad aš lietuvė, aš tegaliu rasti pilną pasitenkinimą lietuvių draugijoje. Ši panelė rokuoja, kad motinos, kurių dukterys vaikšto su svetimtaučiais, turėtų paimti joms gerą bizuną.

Katrina Shea laimėjo antrą dovaną Sandaros Centro piknike.

"Kokie širdingi ir sąžiningi žmonės tie Sandariečiai. Man linksma, kad pasitaikė atvažiuoti į šį Sandariečių pikniką ir pasidaryti draugų jų tarpe.— Kalbėjo Katrina musų reporteriui. — Dabar aš visada stengsiuosi draugauti su Sandariečiais ir dalyvauti Sandariečių parengimuose".

BRONĖ GERBATAVIČIUTĖ.

Ši panelė laimėjo pirmą gražuolės dovaną, gyvų gėlių bukietą, Sandaros Centro piknike, kuris buvo rugpiučio 22-23 d. Lowell, Mass. Ji yra plačiai žinoma Lowellio lietuvaitė. Ant kiek gražus ir patraukianti jos veidas ir figura, ant tiek yra malonus ir lipšnus jos budas.

"Oh, kaip man linksma ir malonu, kad aš gavau arčiau susipažinti su Sandariečiais! — kalbėjo piknike p—lė Bronė Gerbatavičiutė. — kokie jie geri, malonų ir inteligentiški žmonės."

Toliau p-lė Gerbatavičiutė pareiškė musų reporteriui, kad jinai prastai žiuri į tas lietuvaites, kurios pamiršta lietuvius ir draugauja su svetimtaučiais. Esą papeikimo vertos tos lietuvaitės, kurios mano, kad svetimtaučiai yra geresni už lietuvius. "Visada buvo mano noras dalyvauti ir veiktį su lietuivais. Aš esu lietuvaitė ir todėl lietuviai yra man brangiausi žmonės."

"O kaip su vaikinais?" — paklausė musų korespondentas.

"Man ir vaikinai tik lietuviai, — nelaukus atsakė ta gražuolė. — Aš draugauju tik su lietuviais vaikinais ir jais daug daugiau pasitikiu, negu bile kokios kitos tautos vaikinais."

Ellias Howe, siuvamos mašinos išradėjas.

Elias Howe gimė 1819 metais Spemeer, Mass., ir buvo malunininko sunus. Budamas šešių metų amžiaus jau dirbo su kitais broilais ir seserimis kurie varstydavo dratas per skuras, su kuriomis vatą veržydavo. Jis buvo šlubas, ir netikdamas ukio darbui, turėdamas šešioliką metų pradėjo dirbti malune Lowell, Mass. Kuomet malunas užsidarė 1837 metais, jis nuvyko į Cambridge, ir ten pradėjo dirbti mašinų dirbtuvėj. Apsivedė turėdamas dvidešimts vieną metą ir apsigyveno Bostone.

iJs dirbo kaipo mašinistas, uždirbdamas maistą žmonai ir trims vaikams, kuomet jam atėjo į galvą padirbti tokią mašiną, kuri pervertų adatą per audeklą ir ištrauktų atgal, ir jis padirbino pavyzdį, kuriame adatos akis buvo vilury. Ta mašina tegalėjo isuti tik su labai tvirtu siulu, nes plonesnis nedalaikydavo.

Palaikęs tą mašiną metus laiko, jis nusprendė, kad nebus tinkama. Jis paskui sugalvojo panaudoti du siulu, siuvant su riesta adata, kurios akis gale. Tokią mašiną iš medžio ir dratos, jis užbaigė spalio mėnesy, 1844 metais.

iJs labai pasitikėjo tuom savo išradimu, ir metę darbą Bostone, jis pašventė visą laiką pagerinimui to išradimo. Jis tuomet apsigyveno pas savo tėvą Cambridge mieste. Jo tėvas užsiimdavo kepurių siuvimu. Elias Howo savo išradimą užgabeno palėpy, ir pabaigęs dienos darbą, praleisdavo visus vakarus dirbdamas ant savo išradimo. Jo tėvo namas sudegė, ir atrodė, kad visa šeimyna stovėjo ant pražuties kranto. Šiame krizy p. Fisher, kuris išvežiodavo anglis ir malkas, užsiinteresavo jo mašina, ir pasiulė jam kambarius jo nme, kur maitino jį ir jo šeimyną. Gale jis jas paskolino $500. Už visa tai Howe turėjo jam parduoti pusę išradimo teisių; gruodžio mėnesy, 1844 metais, Howe su šeimyna apsigyveno savo anme.

Balandžio m. 1845, jo mašina galėdavo siųti audeklą keturių mąstų ilgio. Jam taip pavykdavo nusiuti isulė, kad buvo sakoma, jog siuvimas ilgiau laikys, negu pats audeklas.

Elias Howe išėmė patentą, bet Bostono kriaučiai, nors jie ir gyrė mašiną, vienok nepriėmė jos, bijodami, kad ji nepagadintų jiems biznio ir Fisheris atsiskyrė nuo jo. Tuomet Howe apsiėmė dirbti, kaipo lokomotyvo vežėju, bet jo sveikata nepalaikė to darbo. Jo brolis nusivežė jo mašiną į Londoną spalio m. 1846 m. turėdamas vilties geresnių pasekmių. William Thomas, lietsargių ir korsetų dirbėjas, pasiulė $1,250 už patentą ir davė Howe'ui darbą. Howe su šeimyna atvyko Londoną, ir ten dirbo aštuonis mėnesius su Thomas, bet galėdamatydamas kad tas jį nori nuskriausti, išsiuntė šeimyną į Bostoną ir po kieklaiko pats atvažiavo New Yorkan. Čia atvykęs, sužinojo, kad jo žmona sunkiai serga, ir jam nuvažiavus į Cambridge, ji neužilgo pasimirė.

Vėliau, tulas Bliss susidėjo su Howe, bet jo siuvamoji mašina labai supykino visus kriaučius, ir privedė prie riaušių. 1855 metais Bliss mirė. Viena po kitai, kriaučių dirbtuvės pradėjo priimti Howe'o siuvamąją mašiną, ir už šešių metų jam nešė pelno, nebe$300 į metus kaip pirmiau budavo, bet $200,000. Jo mašina buvo apdovanota auksiniu medaliu, parodoje, kuri įvyko Paryžiuje 1867 metais, ir Francijos valdžia jam davė Legiono Garbę. Vienok po tų visų pastangų, išvargęs ir nebetekęs sveikatos jis mirė Brooklyne, N. Y. spalio 3 d., 1867 metais. L. B.

Lietuvon ir Atgal per SANDAROS AGENTURA

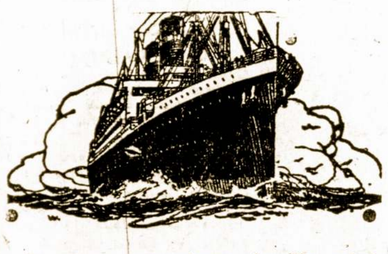

Jeigu manai važiuoti Lietuvon aplankyti gimines ar su biznio reikalais, klausk informacijų **Sandaros Agenturoj**

Patarnavimą **Sandaros Agentura** suteikia visiems keliaujantiems Lietuvon, taipgi ir į kitas šalis.

PIRK LAIVAKORTĘ IR SIŲSK PINIGUS PER SANDAROS AGENTURĄ.

Sandaros agentura siunčia pinigus Lietuvon ir į kitas šalis. Parduoda laivakortes ant visų linijų. Kelionei parupina visus dokumentus.

SANDARA

327 E STREET, SO. BOSTON, MASS.

Jeigu turi rukyti sek sekančius patarimus.

Jeigu turi rukyti, sek sekančius patarimus, kuriuos paduoda Dr. Waring, Denver, miesto gydytojas, kuris per ilgą laiką studijavo tabaką, ir kaip tabakas atsiliepia ant sveiko kuno. Jo patarimai buvo atspausdinti "Hygeia", oficialis organas Arican Medical Association

1. Nerukyk nesulaukęs 21 metų amžiaus. Visoki nuodai aršiaus kenkia jaunus negu suaugusius organizmus.

2. Nors sykį įme tus kreipkis prie gydytojo del tinkamo fiziško egzamino. Jeigu turi rukyti, atsimink kas kasdien pavojun stata kuno dalis, ypatingai širdį ir kraujagysles.

3. Jeigu turi rukyti, vartok cigaretus, nedaugiaus dešimts į dieną, patartina penkis. Cigaretai greitai sudega, kas greitai sudegina nikotiną. Bet ir cigaretai yra pavojingi del sekančių priežasčių; jie yra pigus, patogus ir niekur vartojimas neuždraustas, bet labai lengva cigaretų dumus įkvėpti į kuną, ir tas pavojinga kunui.

4. Vartok tik sausą tabaką. Kuo sausesnis tabakas tuo greičiaus nikotinas sudegs, ir kuo daugiaus nikotino sudega tuo maižaus bus įkvėpta į kuną.

5. Neįkvėpk ir neišleisk dumus per nosį. Toks pripratimas yra pavojingas nes nikotinas dasieks silpniausią kuno dalį ir ten pasilieks.

6. Patartina rukyti ant lauko. Kadangi nedaug žmonių per dieną dirba ant lauko, tas pripratimas apsaugos tuos, kurie neruko bet randasi tavo draugystėj.

7. Vartok cigaro ar cigareto laikytoją. Tas sulaiko nikotinu apkrėstas seiles.

8. Rukyk tuoj po valgijimu. Rukimas kenkia apetitą, ir kuomet žmogus pavalgęs, gali geriaus atmesti.

9. Nors sykį į metus sustok rukant per mėnesį arba daugiau. Tas duos kunui progos atsigauti.

Ligoniai, norintieji greitai pasveikti, turi nerukyti. L. B.

PRIEŠALKOHOLINĖ DEMONSTRACIJA

DUSETOS (Zarasų apskr.) 1924 m. dusetiškiai nutarė neįsileisti į savo valsčių degtinės. Dėliaj to degtinės šalininkai pradėjo skleisti ganduš, kad už tai visiems reikėsią mokėti valdžiai tam tikrą mokesnį. Daug tamsių žmonelių pradėjo tokiems gandams tikėti ir su baime laukė, kada valdžia pareikalaus mokesnių, bet praėjo pusantrų metų, o mokesnių niekas nereikalauja ir miestely, nesant degtinės, visada ramu. Dabartiniu laiku, seineji traktierininkai, ištroškę pelno, pradėjo stengtis, kad vėl kaip nors išgavus leidimas, atidaryti tarktierių. Liepos mėn. 26 d. š. m. Blaivybės dr-gija ir pavasarininkai surengė Dusetose priešalkoholinę demonstraciją. Buvo patiekta rezoliucija, kurioje griežtai protestuojama prieš atidarymą traktierių Dusetų valsčiuje. Už rezoliuciją balsavo, rankų pakėlimu, beveik visa minia, visai maža dalis susilaikė. Paprašius iškelti rankas, kas nori, kad Dusetose butų traktieriai, rankų nekėlė niekas.

GAISRAS.

PAKNIKŠKĖS. (Dusetų val., Zarasų apskr). Liepos m. 14 d. š. m., Pakniškių kaime sudegė ruso Sosnovskio Petro klojimas. Dabartiniu laiku Sosnovskio žemė nusavinta ir perduota grįžusiems iš Rusijos tremtiniams Dalibagams. Klojime buvo įvežta Dalibagų apie 7 vežimus šieno, sudėti pakinkai ir nauji kailiniai. Viskas sudegė. Sudegė taipgi ir Sosnovskio Petro vežėčios. Policijai tardant, Sosnovskio Petro vaikai prisipažinę, kad jie padegę klojimą, sakydami, kad valdžia atėmusi žemę, tai nereikia ir trobų.

AUDROS AUKOS.

Rugpiučio 26 d. Japonijoje audra užmušė 18 žmonių ir sužeidė 9. Esą tai buvus neapsakomai didelė viesula, kuri pridarius daug blėdies.

MOTERŲ SKYRIUS

Mokslas iš žmogaus gyvenimo arba motinos meilė.

Yra plačiai skirtingas pavyzdis, tarpe geidimo buti ir daryti panašius dalykus, bet tikram gabume buti ir daryti viena iš pageidaujančių dalykų, tai yra tas kurį mes vadiname **įkvėpimas.** O kiti taipogi reikalauna pasišventimo ir darbo, ir atsargaus studijavimo prisirengimo patsai savęs atlikti tą panašų darbą.

Kuris nėra buvęs pageidaujamas neatkreipiamas savo atidos prie dailiausios pusės, kur saulė eina ant pasilsio vakarų pusėn, su kavaro svajonėmis. Tokis nėra įsigilinęs tokiais Gamtos branguminais. Jis neturi vietos šiame pasaulyj, jisai gyvena kur kitur.

Jeigu aš galėčiau nupiešti šį paveikslą paėmęs piešėjo įrankius, aš nupieščiau tą tikrą ir dailiausią vakarų pusę, kuri atkreiptų musų akis, širdį ir svajones. Bet tiktai lavinantis tegali vedžioti piešėjo pieštuką ir nupiešti tą tikrą gamtos spalvą.

Buti artistu reikalauna studijavimo ir lavinimosi, taipogi pasišventimo ir gamtiško palinkimo.

Giliai širdyje kiekvienos moters yra prigimtas pageidavimas buti MOTINA.

Motina; kokis butų kitas žodis pakėlimo tokio dailaus susijudinimo musų krutinėje?

Kokis kitas žodis neštų su savimi tokį pasaulio atminimą, ideališkumą meilės?

MOTINA; kas nebutų ir kur tik tu esi, ar tu žinai tą , kad tu esi stipriausia didžiausiai pertikrinama ir didžiausiai mylima draugiškume?

Ar tu žinai tą, kad jusų rankose guli gyvybė ir veislė žmonių, stiprybė tautos ir, laimė pirklyboj?

Tu gal nenori tikėti ir gal nebuvai mąsčius ant tokio svarbaus ideališkumo, tu gal nežinai, kad pasaulis turi akis ant jusų su tikėjimu ir baime.

Tu manai, kad tos sienos jusų stubos yra dėl užtvėrimo jumi vidun? Tas yra neteisybė, tos sienos yra pavydalas ir užduotis laikyti tą stubą kruvoj kaipo užbaigtą dalyką. Atsuk savo akis, užpakalyje, jusų mažutis kudikis. — Sustok jeigu taip yra.

Didžiausias, gražiausias ir svarbiausias pašaukimas garbingos motinos, ant kurio užsitiki Valstybės gerovė ir laimė, jusų mažutis su rausvais žandukais sėdi prie jusų šalies, kuris bus statytoju Valstijos ir Tautos už dvidešimties metų.

Jis turės savo gyvenime svarbias atsakomybes ant savo pečių.

Kaip tu eisi prirenkti šį mažutį kudikį, kad jis galėtų užimti tinkamai tą paskirtą vietą ateinančiu laiku?

Esi kada nors pagalvojus ar jautusi savyje kokius nors gamtos pašaukimus apie tokius neapribuotus svarbumus užsitikėjimo mokesčių ant jusų?

To mažučio, to kudikio ateitis yra jusų rankose; jo vyriškumo tvirtumas yra padėtas ant jusų prižiurėjimo, jo mažutėlio kunelio nuo pat užgimimo.

Ar žinai kaip reikia užlaikyti mažučio sveikata? Jo stiprybė, doriškumas ir ypatybė? Jo veiklumas stovi ir baladoja į pasaulį, su paremtais svarbumais, kurį tu kaipo motina esi įdėjus į jo mažutėlius smegenis.

Ar tu esi prisirengus jį mokinti?

Ar tu esi turėjus kokį nors supratimą kaip buti pasekminga motina?

Jei esi turėjus, tai tu viena iš laimingiausių. Šiandie mes turim lavinimo visokias mokyklas ir kolegijas pripildytas su brangiausiais ir parankiausiais įrankiais, prirengti moterį prie kitų gyvenimo aplinkybių.

Mes turim šiandie mokyklas mokintis ant mokytojo, stenagrafijos ant drabužių siuvimo, kepurių dirbimo, taipogi ant daktaro ir ant advokato. Bet mes neturim mokyklos, kurioj galėtų lavintis moteris prie vieno iš svarbiausių ir rimčiausių, kaipo tikrą amatą savo gyvenime. tai yra kaip buti pasekminga MOTINA.

Atkreipus akis į pasaulio faktus, mes matome, kad tankiausia kudikis atėjęs į šį pasaulį su silpnu kunu, netvirtu protu, užauga kaipo žemiausio laipsnio sveikatoj, moksle ir stiprybėj.

Gal nekartą pakyla klausimas mumyse, kaip galima butų prašalinti tokį beperstojimo ėjimą, šį kasdieninį įspudį, arba skriaudą mums patiems.

Aš norėčiau paklausti ar tu žinai, o, motina, kaip galėtum užauginti sveikus inteligentiškus ir stiprius kudikius, ligi vyro ir moters, o po tam turėti juos užaugintus, sveikus ir inteligentiškus stiprius vyrus ir moteris?

Ar tu žinai, kaip turi užlaikyt savo kudikį laike ligos ir laike sveikatos ir kaip ištobulint jo protas ir kunas, ir kaip pritaikinti jo aplinkybės, kad jis turėtų tikrą naudą savo minties ir proto ir kuno augimą.

Bet jeigu nežinai, brangi motina, laikas atėjo, kad turi parodyti savo energiją ir išradimą, turi stengtis studijuoti ir surasti gamtos vertę ir ko gamta reikalauja nuo musų, dar yra nepervėlu.

Esi kada nors pagalvojus kaip daugiau svarbos yra buti vien tik vadinama motina, ar buti laiminga ir pasekminga motina? Ta motina kuri gimė kudikiu?

Pažiurėkime į paukščius miškuose (aš neisiu giliai į paukščius ir žvėris ir jų gamtišką gyvenimą, bet aš tiktai noriu priminti) pažiurėjus į žvėris miškuose ir į visokius kitus gyvulius pasaulyje, faktas prirodo jų pilną pildymą judėjimą ir tobulumą ir jų mažutėliai gema sutikime gamtiškomis teisėmis ir taip toliau.

D. J. J. Zittus,
Los Angeles, Cal.

Lietuvos moterų politikos klausimas.

Lietuva progresyviška šalis, bet, kaipo jaunutė valstybė, vaduojas elgėsiu senesnių demokratiškų valstybių. Sekdama jų pavyzdį, anksti savo gyvenime suteikė lygias teises savo moterims. Del to progresyviškumo žygio, ne iš vienos pakampės girdis apgailėstavimai, ir net patarimai atimt Lietuvos moterų tas teises, nes jos yra tamsios, negali orientuotis politikos klausimuose, neatsižvelgia į šalies gerovę, ir aklai seka juoduosius pedagogus.

Kaltinimo priežasties reikia ieškot kitur, ne tame nužvelgtiname moterų fanatiškume. Ar nebus kaltė tame, kad Lietuvos moterys dar nebuvo ir nėra pribrendusios politikai? — kad valstybė per anksti "susimylėjo" ant jų, teikdama joms pilnas teises? Amerika, progresyviškiausia šalis, rodos gan ilgai laukė pirm suteiksiant moterims pilnas piliečių teises. Moterys nuo senai ruošiamos prie politikos paskaitomis, kliubų pastangomis, tam tikromis mokyklomis, rateliais, visur teikiamos progos dėl prasilavinimo, dėl pakilimo prie aukštesnio politiško susipratimo. Bet ir tai, iš amerikiečių girdisi nusiskundimai, jog jų moterys ne ganėtinai įdomauja politika, kad imt reiškiantį dalyvumą joje.

Ką bekalbėt apie musų Lietuvos moteris? Kiek jos progų turėjo laivntis, įdomaut politika? Jos nespėjo iš po karo atsipeikėt, atrast pačios save, kaip buvo apsuptos naujų įvykių debesiais. Nauja valstybė, nauja liuosybė, naujas gyvenimas, nauja valdžia, ir, prie to, naujos teisės. Ar žmogus Įstumtas staiga į šaltą vandenį, žino kurin šonan suktis? Ar jos pačios gali sugebėt ką veikt, kuomi orientuotis? Jos griebiasi aršiausių priemonių: seka kitų pavyzdžius, klauso kitų patarimų. Lietuvos kaime, parapijoj, kunigas buna kartais vienatiniu aukštesnio intelektualo žmogum. Nestebėtina, kad jis tampa orientacijos stulpu, kad turi didelę įtekmę žmonėse. Todel, moterys ir kaltinamos sekimu jo patarimų.

Yra psichologinis faktas, kad moteris greičiau pamegdžioja, paklauso moteries, negu vyro. Tiesa, ji kitos moteriškės patarimą priims su pašaipa, su abejone. Bet, galų gale, ji seka tą patarimą, nors neprisipažindama tai. Kaimietės megdžioja miestelėnes, kurios Lietuvoj yra mažumoj. Faktinų ryšių tarp miestelėnių ir kaimiečių mažai žymu, vienok, yra aišku, kad jos jungiamos daugiau, negu vienu bendru ryšiu. Miestelėnės yra modeliais kaimietėms. Kaimietės seka jų apsirengimo stilius, jų kalbą, jų nusistatymus įvairiuose gyvenimo klausimuose.

Mes pratę kaltint didžiumą. Tankiausiai, kaltė gludi mažumoj. Didžiuma atsižiuri į parinktą mažumą. Del ko ta mažuma nesuteikia sektinus pavyzdžius?

Lietuvoje ne maža saujelė "inteligenčių" moterų. Nuo jų priklauso išrišimas Lietuv. moterų klausimo. Jas reikia visų-pirmiausia išjudint, prikergti prie politikos rato. Vieton lankymosi į balius, "faiv-o-kliokus" "tee dansantus", verčiau pašvęstų laiką privedimui tamsesnių moterų prie "šviesos". Vieton teikimui baltų rankelių ponaičių pabučiavimams, tegul pratinasi įdėt savo švelnią ranką į kietą, juodą kaimietės ranką.

Nekaltinkim Lietuvos suskurdusią moterų visuomenę. Kaltinkim tą išlėpintą "ponelyčių" ratelį. Turim jas pliekt ir akstint, kad susirupintų šalies politikos ir moterų klausimu. Jose randasi Lietuvių moterų politikos klausimo galutinas išrišimas.

R.

Sunki lietuvių padėtis Vilniaus krašte.

Lietuvių padėtis Vilniaus krašte eina diena iš dienos sunkyn. Lietuvybė nuolat durė akis lenkų administracijai, kuri jau buvo pavartojus visas galimas varžomas priemones, bet savo tikslo neatsiekė. Mokyklų uždarinėjimas, mokytojų persekiojimai nesutrukdė lietuvybės atgimimo, ir todel lenkai ryžosi panaikinti lietuviškumą lietuvių laikomose mokyklose, pareikalaudami per Vilniaus mokyklų kuratoriją raštu iš birželio 25 d., kad mokyklose istorija ir visuotina gegografija butų dėstomos lenkų kalba.

Šito parėdymo žalingumas štai iš ko aiškėja. Visose nelenkų mokyklose ligi šiol buvo dėstoma lenkų kalba ir lenkų literatura tiek pat valandų, kiek ir gimtoji kalba, todel dabar, pradėjus dėstyti lenkų kalba istoriją ir geografiją išeitų, kad pusė pamokų lietuvių mokyklose eitų nelietuvių kalba. Suprantama todel, kad lietuviai turėjo pakelti protestą, ir laikinasis Vilniaus lietuvių komitetas pasiuntė Varšuvos Seimo ir Senato švietimo komisijoms protestą, reikalaudamas atšaukti minimą parėdymą, kuriuo yra visai neteisėtai suvaržomos lietuvių mokyklos.

Taip spausdami lietuvius Vilniaus krašte, lenkai dar turi drąsos skųstis tariamaisiais persekiojimais Lietuvoj, kur jie naudojasi visomis teisėmis. Tad šį kartą butų naudinga ir lenkų mokykloms Lietuvoj pritaikinti analoginį parėdymą, reikalaujant lenkų mokyklose dėstyti minėtus mokslo dalykus lietuviškai. Kiek teko iš "Eltos" patirti, musų sferose tokio nusistatymo esama, ir jis turėtų buti įvykdytas, jei tik lenkai jį taikins lietuviškoms mokykloms Vilniuj.

Be mokyklos lenkų valdžia griebėsi ir bažnyčios. Nežiurint kunigų pasiustos popiežiaus nuncijaus Varšuvon peticijos, lenkų okupantai vis delto pašalino Vilniaus vyskupą Matulevičių. Tuo žygiu lenkai paėmė į savo rankas okupuotos Vilniaus srities bažnyčios valdymą, kurį tuoj išnaudos lenkybei platint per bažnyčią. Nenuostabu bus, jei katalikiška bažnyčia ten tuoj vis lenkiška.

Uždėję savo leteną ant mokyklos ir bažnyčios, lenkų žandarai vis smarkiau spaudžia ir varžo lietuvišką spaudą Vilniu. Lenkams atrodo, kad užslopinę lietuvių kalbą mokyklose, bažnyčioj ir spaudoj, jie suteis Vilniaus lietuvybei mirtiną smugį. Bet ir kovoj su lietuviškais laikraščiais lenkams nevyksta: nors laikraščiai yra vienas po kito uždaromi, tačiau vėl kaip grybai dygsta. Pasak vilniškio "Kelio", statomieji formalybių keblumai su pilietybės dokumentais atsakomiesiems redaktoriams, tų redaktorių pabėgimas iš Vilniaus sudaro labai įdimią istorikui faktų eigą, kur rodo labai vargingą lietuvių spaudos padėtį Vilniuje.

Iš šios trilypės lenkų akcijos prieš lietuvybę Vilniaus krašte matyt, kad lenkai žut but nutarė kuoskubiausiai išrauti lietuvybės šaknis, kurios nuolat nustelbia proteguojamąją lenkybę. Bet lietuviai iškęs šiuos baltojo erelio draskymus, kurie jam lemte lemia netolima galą.

"K. Ž."

Į Chicagos lietuvių organizacijas.

Vilniaus atvadavimo Komiteto pakvietimas dalyvaut Spalių 9 dienos mitinge.

Vilniaus atvadavimas iš Lenkų okupacijos šiandie rya tuo svarbiu ir didžiu darbu, kurs reikalauja visų Amerikos lietuvių pajėgų.

Suprasdami tai, mes beveik nepraleidžiame nei vienos dienos, kad neatlikus ko nors kas priartintų mus prie to bendro tikslo.

Tačiau yra momentų, kada ir tokie veikimo nebeužtenka, bet reikalinga didesnis parėmimas kovojančių Vilniaus lietuvių arba geresnis pareiškimas savo protesto ir užuojautos.

Vienas tokių ypatingų momentų bus ateinanti Spalio 9 diena, kurioj Želigovskio legionai penki metai atgal užgrobė Vilnių.

Chicakos, kaip ir kitų miestų lietuviams reikėtų toj dienoj aiškiai pareikšti pasauliui, jog paskutinieji metai ne tik nesumažino, bet dargi sustiprino musų įsitikinimą, kad Vilnius turi priklausyti ne kam kitam, bet Lietuvai.

Vienok kiekvieną panašų žingsnį galima atlikti tik skaitlinguose mitinguose, kuriems pritaria ir kuriose dalyvauja visa lietuvių visuomenė. Todel Vilniaus Vadavimo Komitetas ir kreipiasi į Chicagos lietuvių organizacijas, be skirtumo jų politinio ir tikybinio nusistatymo, kviesdamas prisidėti prie suorganizavimo Spalių 9 d. didelio mitingo aukščiau pažymėtu tikslu.

Kiekviena organizacija yra prašoma išrinkti keletą atstovų ir jų vardus bei antrašą pranešti V. V. Komitetui (117 No. Dearborn st., Room 707). Išrinktieji atstovai turės vėliau suseiti ir bendrai išdirbti masinio mitingo programą bei rezoliucijas.

Mes tikim, kad Chicagos lietuvių organizacijos neatsisakys prisidėti prie šio kilnaus sostinės vadavimo darbo.

Vilniaus vadavimo komitetas
Stasys Kod isprmini ąčvl T
Stasys Kodis, Pirmininkas.
M. Valdyla, Sekretorius.

DULARDAS.

"Keleivio" redaktorėlis yra tikras dulardas, (dullard), arba dumbėlas. Na ir kaipgi? Jei toksai jis nebutų, tai tikrai turėtų žinot apie pasaulinį rašytoją Bernard Show ir kas yra skirtumo anglų kalboje tarp "St. Joan" ir "St. John.' Taipgi turėjo žinoti apie Show veikalus ir kuriuos jo veikalus Maskvos dailės teatro artistai statė bei stato kitur ir statė Kaune.

Dalykas yra tame. "Kel." 36 num. ant pirmo puslapio pasakojama žmonėms, kad buk "krikščioniški" ministeriai atrado, kad "Šventas Jonas" pajuokia kunigiją." Toliau vėl pakartoja apie "Šv. Joną". Iš tikrųjų gi Lietuvos ministeriai turėjo reikalą su Bernard Show veikalu "Šventa Joana" (Joan of Arc, arba kaip V. Kudirka iš Šilerio vertime pavadino "Orleano Mergelė")

Matote tas dulardas iš francuzės mergaitės padarė žydą vyrą. Na ir susirokuok dabar tu su juom žmogus.

Marcas Baukus

"Amerikos Lietuvis" nesenai perkeitęs savo šerstį, visu smarkumu puolė sandariečių spaudą už jos drąsą kritikuoti reakcinę Lietuvos klerikalų valdžią ir pasipiktinęs V. l. opozicija, šaukia visa savo burna "nė cento partijom". Bet kaip tik L. R. K. Federacijos vardu kun. Ig. Albavičius ir pan Mastowski, atsišaukia aukų partiniam klerikalų moksleiviam, tai "A. L." net ant redakcijos puslapio įdėjo tą klerikalų raštapalaikį. Matomai, "A. Lietuviui" yra daug malonesnis juodasis klerikalizmas, negu Sandariečių liberaliniai demokratinę laisvę mylintį spauda.

Labiausia Grigaitis puola redaktorių Tulį, kuris nesilenkia prieš Grigaičio plikę, prez. Dr. Draugelį, ir J. Laukį, bandydamas įkalbėti, kad Sandara tik iš jų ir tesusideda.

Žinučių Rinkėjas.

Lai PAIN-EXPELLERIS Praveja Skausmus!
Trinkite greitai taip, kad šis stebėtinas linimentas persisunktų per odą į pat tą vietą, iš kur paeina nesmagumai.
Pain-Expelleris palengvina kraujo sukepimą ir atsteigia normalį kraujo tekėjimą gislomis.
35c ir 70c vaistinėse. Tėmykite, kad butų Inkaro vaizbaženklis ant pakelio.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Puikus plaukai turėtų buti kiekvienos moteries pasididžiavimo turtu, bet pleiskanos ir naikinimo darbas eina ranka rankon.

Ruffles

yra pleiskanų mirtinuoju priešu.
Prižiurėkit gerai savo plaukus ir galvos odą pirm, negu tie paslaptingi parazitai pakirs plaukų šaknis, apdengs jusų galvos odą nešvariomis baltomis lupynomis, kas bus priežastimi jusų plaukų slinkimo.
Pirkite bonką Ruffles už 65c pas savo vaistininką šiandien, arba 75c tiesiog per paštą iš laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Tavo Pareiga Jais Rupintis.

Maži kudikiai negali niekuomi sau pagelbėti! Kuomet jų viduriai užkietėja, jie nežino kas jiems kenkia. Tai yra reikalas jųs, motinos! Prižiurėkit juos rupestingai. Pridabokit, kad jų viduriai veiktų kiekvieną dieną. Ir jei apsireikštų nors mažiausis vidurių užkietėjimas, duokite jiems Bambino—Kudikių Geriausį Draugą. Kudikiai mėgsta ji. Jie net prašo daugiaus. Jis veikia greitai, lengvai, tikrai. Bonka 35c. aptiekose ar tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA, KURIOS TURTAS ARTI $1,000,000.00.
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui $375,122.80 mirtiniių
Pašalpos išmokėta $413,550.15
SLA.kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.
Pomirtinės skyriai — $150,300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai —$6.00, 9.00 ir 12.00 į savaitę
Platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30TH STREET, NEW YORK, N. Y.

KAS TAI YRA —
"ŽMONIJOS ISTORIJA"
Tai yra puikiausia paveiksluota, 500 suvirš puslapių knyga pradedanti apsakyti žmonijos gyvenimą ant žemės su pradžia jos vystymosi iš žemesnių gyvunų apsako plačiai tą šiose dienose svarbų klausimą, Evoliuciją.
Leidžia "Dirva" — kas iškalno užsiprenumeruos gaus už $2.00 (ir 25c. už persiuntimą.)
DIDŽIAUSIAS VEIKALAS UŽ TOKIUS PINIGUS!
——Prenumeratorių vardai tilps toje knygoje.——
(Reikalaukit cirkuliorio dykai, paaiškinančio apie knygą)
"GALIUNAS"
Drama iš Lietuvių pasakiškų kovų su žmogėdžiais senovės laikuose. Irgi leidžiama prenumeratos keliu, kaina dabar tik 25c. Po išspausdinimo bus 50c. ar 75c.
"DIRVOS" KNYGYNAS
3352 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, O.

"VIENYBĖ"
LIAUDIES UNIVERSITETAS.
Tas, kuris turi 37 metų "Vienybės" kompletus, turi namuose turtą, kurio kulturinė vertė atstoja pagarsėjusią pas amerikonus "Five Foot Book Shelf" išleistą Harvardo universiteto prof. pagelba.
Ir kiekviename numery "Vienybės" kulturos turtas dėdėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.
Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai centas į dieną. O už juos gausite "Vienybę" kas antra diena ir džiaugsitės kas dieną.
VIENYBĖ
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Vietos žinios.

RENGIAMAS MILŽINIŠKAS MASINIS MITINGAS

Rugsėjo 27 d., Lietuvių svetainėje rengiamas milžiniškas masinis mitingas užprotestavimui prieš Lietuvos valdžią už įvedimą žodžio ir laisvės varžančius įstatymus.

Mitingą rengia aštuonios draugijos bei kuopos: ALTS. 7 kp., SLA. 43, TMD. 81, LSS. 60, Šv. Kazimiero lietuvių susivienijimo draugija, D. L. K. Vytauto draugija, Lietuvių balso draugija ir Lietuvių Ukėsų kliubas.

Minėtų draugijų ir kuopų atstovai turėjo savo susirinkimą šio mėnesio 4 d. ir išdirbo planus tam dideliam masiniui mitingui. Sutverta Pažangiųjų draugijų komitetas. Bus parupinta geriausieji kalbėtojai nušvietimui klerikalų darbų Lietuvoje.

MIKO PETRAUSKO LAIŠKAS

Komp. Mikas Petrauskas rašo iš Kibartų "Sandaros" redaktoriui Tuliui:

...Galimas daiktas, kad nekuriam laikui atvažiuosiu Amerikon. Kalbinu ir brolį Kiprą, bet jis vis dar negali nuspręst savo važiavimo. Mat, negaliu įkurt savo mokyklos, pristigau pinigų, tai gal kiek ten uždirbsiu.

Koncertai Lietuvoje eina g rai, tik labai sunku važinėt iš vietos vieton ir kartais susinešimas kėblus. Tiesa, dabar Lietuovje automobilių irgi yra, bet jie turi daug darbo, tai nevisuomet galima gaut. Kybartuose, vietoj vežimų, automobiliai ir labai pigūs — 2 lt. kursas.

M. Petrauskas.

VIII-19-25.

VAIKŲ VAKARĖLIS

Simono Daukanto mokyklos komitetas rengia vaikų vakarėlį rugsėjo 10 d., ketvergo vakare, 8 val., Lietuvių svetainėje. Šiame vakarėly bus dainų, deklamacijų ir visokių žaislų. Taipgi bus duodama baigusiems mokyklą paliudijimai. Tai gražus vaikučiams pasilinksminimas ir puikį pramogėlė.

Kviečiame visus lankiusius mokyklą vaikus ir jų draugus dalyvauti šiame vakarėlyje. Taipgi tėvai nepamirškite ateiti pasižiurėti vaikučių programo. Įžanga visiems dykai.

S. D. M. Komitetas

DIDELI KAZIMIERINĖS ŠOKIAI.

Praeitą panedėlį, didžioje Lietuvių svetainėje šv. Kizimiero susivienijimo lietuvių draugijos buvo didelis balius. Žmonių buvo kimšte prisikimšus svetainė. Žvingilos orchestra griežė labai gerai. Jaunimui patiko.

Viskas tęsės gražiai iki vėlumai nakties. Tik einant namo p-lė Juzė Aleliutė paslydo nuo trepų ir nulaužė abi kurkas savo čeverykų. Šiaip mergaitė neužsigavo. **J. K.**

SANDARIEČIŲ PIKNIKAS

Cambridge Sandariečiai turėjo išvagiavimą praeitą nedėldienį į Aleko daržą, Norwoode Išvažiavimas gana pavyko Tos kolionijos Sandariečiai gerame upe ir smarkiai darbuojasi savo organizacijai.

GABIJOS IŠVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 13 d., Aleko darže, Norwood, Mass. bus didelis Gabijos išvažiavimas. Jame bus dainų, visokių žaismių. Jausimas galės gerai pasilinksminti. Iš So. Bostono, nuo "Sandaros" namo išeis busai.

Rep.

GABIJOS REPETICIJOS.

Gabijos viso choro repeticijos bus seredos vakare, rugs. 9 d., "Sandaros" svetainėje, 327 E St. Butinai visi dalyvaukite, nes išvažiavimas jau nebetoli. Reikia prisirengti.

Gabijos valdyba.

BOSTONAS IR APIELINKĖ.

Mrs. Gertrude Valenti, 20 metų, 885 Massachusetts Ave., paėmė nuodų po susivaidijimo su savo vyru.

Majoras James M. Curley, jo moteris ir du vaikai sužeisti automobilio nelaimėje. Tas atsitiko rugs. 3 d. vakare. Jų automobilis atsiduręs Nantasket Ave. ir D gat. į be šviesų pastatytą automobilį. Moterei esą nulaužta nosis.

Netoli Revere rugs. 1 d. naktį užmutša dvi merginos ir keli sužeisti, susidurus dviem automobiliam ant International vieškelio.

LIETUVIAI KARO VETERANAI VIENIJASI.

Musų Amerikos lietuvių gyvenime svarbiausis dalykas, tai suvienijimas Pasaulinio Karo Lietuvių Veteranų, buvo visai užmirštas dalykas. Lietuviai yra prisidėję prie Amerikos organizacijų, tai American Legion, tai prie Foreign War Veterans, bet jų dalyvavimas tų organizacijų. tarpe nors labai pageidaujamas, gal ir naudingas jiems kaipo pavieniams, bet suprantamas dalykas abelnai lietuviams ir Lietuvai mažai naudos iš to.

Todėl dabar tapo sumanyta suvienyti Lietuvius Karo Veteranus į Lietuvių organizaciją, suprantamas dalykas, paliekant pavieniams teisę dalyvauti Amerikonų organizacijose kaip ir pirmiau. Svarbu yra suorganizuot visus lietuvius,kurie dalyvavo Pasauliniam Kare į vieną nepartyvvę, bet lietuvišką organizaciją. Tam tikslui Bostono Veteranai turėjo rugp. 29 susirinkimą Lietuvių Svetainėje, ir padėjo pradžią tam darbui, sutverdami laikinai Boston Post, Lithuanian - American World War Veterans. Laikinoji valdyba išrinkta sekanti:

Commander — Dr. J. L. Seymour.

Vice-Com. —James Smiglas,

Secretary — Kazimiras Zibikas,

Treasurer — Andrew Yuga,

Adjutant — John Sungaila,

Officer of the Day — Martin Kniciunas,

Deputy — John Petrauskas,

Judge Advocate — Adv. F. J. Bagočius.

Tikslas yra atsišaukti į Veteranus visų lietuvių kolonijų Amerikoj ir patarti, kad jie taipgi tuojau organizuotusi į kuopas (Posts). Bostono nuopa šaukia visus karo veteranus kaip Bostono taip ir apielinkių miestukų, ir iš toliau, jei gali atvažiuoti į didelį masinį Veteranų susirinkimą Lietuvių svetainėj, Silver and E Sts., So. Boston, Mass., 7:30 val. vakare, rugsėjo (Sept.) 10,1925. Bukit visi karo Veteranai. Tai svarbus žingsnis, kurs gali daug kuomi prisidėti pačių Veteranų gerbuvio pakėlimui, o kas svarbiausia, susivieniję, aalėsime paremti Lietuvą. Apie Naujus Metus bus šaukiamas visos Amerikos lietuvių Veteranų susivažiavimas, kurs nors Centralinėj lietuvių kolonijoj.

Jonas Sungaila.
Bostono kuopos Adjutantas

CAMBRIDGE, MASS.

A. L. T. Sandaros 9-tos kuopos mėnesinis susirinkimas bus rugsėjo 11 dieną, 7:30 val. vakare po num. 875 Cambridge St., Cambridge, Mass. Visi privalote butinai pributi, nes yra daug svarbių dalykų aptarti organizacijos reikalų ir prisirengti prie rudens sezono veikimą.

Rašt. **V. A. Visminas.**

Tel. So. Boston 3827 — J.
BROADWAY CLEANSING & DYEING CO.
Augštos rušies valymo, dajinimo ir siuvimo įstaiga. Darbas paimamas iš namų ir grąžinamas į namus.
507 BROADWAY
So. Boston, Mass.
Kitas štoras:
493 Broadway, So. Boston
Tel. So. Boston 1831 —R.

Naujoj Vietoj.

Geriausis So. Bostono Kostumeriškas
KRIAUČIUS,
Sandarietis, persikėlė į naują vietą. Gerbiamieji, norinti užsisakyti ant ordelio drabužius, kreipkitės pas mus, o mes padarysime tamistoms pagal naujausios mados. Taipgi senus drabužius taisom, valom ir prosinam kaip vyrų, taip ir moterų.
Musų antrašas tokis:
A. SIMOKAITIS,
344 Broadway, So. Boston, Mass.

Bronis Kontrim
CONSTABLE, REAL ESTATE,
ir Visokių Apdraudimų (Insurance) Agentas
361 W. BROADWAY
Tel. So. Boston 0605
120 MARINE ROAD
Tel. So. Boston 2483-W
SO. BOSTON, MASS.

Real Estate

V. P Yankus
SANDAROS REAL ESTATE VEDĖJAS

KELETAS GERŲ PIRKIMŲ

City Point. 3 šeimynų 11 kambarių atskiras namas su dideliu yardu, piazais, gesais ir toiletais, randos į mėnesį gauna $58.00. Prekė $5,300, įnešt $2,000.

Dorchester. 3 šeimynų 15 kambarių namas su visais įtaisymais, atdaras plumingas; šilumos, priešaky ir užpakaly piazai, vieta del garadžių, prekė 12,500; įnešimas $3.000.

Cambridge. 3 šeimynų 15 kambarių namas su visais įtaisymais, šilumos, elektros šviesa, priešakin ir užpakalin piazai, vieta del garadžių, prekė tik 12,000; įnešt 3,000; randų $129.00 į mėnes.

Jamaica Plain. 6 šeimynų namas po 5 kambarius su visais įtaisymais elektros šviesa, "steam" šiluma (prie pat Franklin Park) naujas namas, randų įeina $288.00 į mėnesį, prekė $27,500; įnešti $6,000.

SANDARA REAL ESTATE
327 E Street South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

112 — ŠIMTAS DVYLIKA — 112
naujų stubų po 5-6, 6 ir 7 kambarius ir Sun Parlors, su visais šios mados įtaisymais. Taipgi vieta ir garadžiui, puikioj ir parankioj vietoj Dorchestery. Kaina tik $12,500 už vieną ir įnešti $3,000.

A. J. NAMAKSY,
395 Broadway, S. Boston, Mass.
Tel. S. B. 2340.

PIGIAI
CITY POINTE — 2 šeimynų 4-5 kambariai, naujas plumbing, maudynės, skalbinės, elektras, piazai ir vieta del garadžių. Savininkė išvažiuoja į Airiją, todel parduoda už $6000.
PRIE THOMAS PARKO — puikus 2 šeimynų 11 kambarių namas, visi improvementai, elektrikas, šiluma ir gražus daržas, prekė $8500 ir apie $4000 inešti.
FARMA — Tarpe Weymouth ir Abington, 16 mylių nuo Bostono, 7 akrai žemės ir 5 kambarių naras su rakandais (furniture) parsiduoda už $1500, gana pigiai.
A. IVAS,
361 W. Broadway So. Boston, Mass

LINKSMIAUSIS
PIKNIKAS
RENGIA DRAMOS IR MUZIKOS DRAUGIJA GABIJA
Nedėlioje, Rugsėjo-September 13 d., 1925
Ant Aleko Farmos
(NEWPOND AMLIN FARM) WILSON ST., NORWOOD'E.

Na tai ir vėl bus proga Bostono ir apielinkės lietuviams turėti linksmą pikniką. Gabijiečiai jį rengia su didžiausiu pasiryžimu ir deda pastangas, kad šis piknikas butų vienas iš linksmiausių negu keno yra buvę. Gabija tam tikslui mokinasi linksmiausių ir gražiausių dainų ir įvairių žaislų. Bus visokių užkandžių ir gėrimų.

Nepamirškite tai, kad šiame piknike dalyvauti yra pasižadėjęs jaunimas iš visos apielinkės. O kur yra daug jaunimo, tai ten linksmumo netruksta, tad kviečiame visus dalyvauti ir kartu pasilinksminti.

KELRODIS: Važiuokit į Norwood centre, iš tenai paimkite Walpole St. iki Wilson Str. ir Wilson Streetu iki Farmos.

Specialiai Busai išeis 10:30 val. ryte nuo SANDAROS kambario 327 E St., So. Bostone. Tikietus nusipirkit iš kalno Sandaros administarcijoj.

VISUS KVIEČIA "GABIJA"

NAMŲ PENTINIMO
KONTRAKTORIAI.
Baltiname lubas, popierauname, kelsomuojame, dedame plaisterius ir dažome. Viską taisome, darbas gvarantuojamas ir nebrangus.
A. SOBISCHEK ir A. V. J. ANDRIUŠUNAS CO.
134 9th Str., So. Boston, Mass.
Tel S. B. 2827 M.

Parsiduoda Bottling Shop
Mieste, turinčiame 115,000 gyventojų. Naujausios mados tonikų išdirbimo šapa įrengta su visomis smulkmenomis. Prie to 4 trokai. Savininkas pasitraukia iš biznio. Parsiduoda pigiai. Rašykit Box 229,care of "SANDARA", 327 E St., So. Boston, Mass.

Lietuviška Orchestra
Grajina visokius naujausius ir linksmiausius lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Rengdami kokią pasilinksminimo pramogą reikale kriepkitės:
ALPHONSE ZVINGILAS
267 Broadway
So. Boston, Mass.

Bostono Kolonijos Lietuviams

Gerai žinomas DR. WENTWORTH, iš New York, perkėlė savo veikimą Bostonan, čia jis turi atidaręs ofisą tarpe lietuvių. Jis maloniai priims lietuvius pacijantus; jis tikras, kad daugeliui jiems duos pagelbą per naturales metodas be gyduolių.

Kurie esate buvę pas gydytojus, bet neturėjot pasekmių, nenusiminkit, ateikite pas DR. WENTWORTH, kuris išekzaminuos jus dykai jeigu atsinešite šį skelbimą. Nėra skirtumo, kokia nesveikata, nenustok vilties, Dr. Wentworth pagydis jus per metodas.

LIC. MAS. CHIROPRACTOR
1761 WASHINGTON STR., BOSTON, MASS.
2-rų lubų tarpe Hampton ir Mass. ave. prieš Northampton L Sta.
VALANDOS: 10 v. ryte iki 5 v. vak.
NEDĖLIOMS: 10 v. ryte iki 2 v. vak.

Tel. So. Boston 4000.
DR J. C. LANDŽIUS-SEYMOUR
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
Gydo aštrias ir kroniškas užsisenėjusias ligas, vyrų, moterų ir vaikų, pagal vėliausius metodus, kaip tai: ultra-violetiniais spinduliais, kwartz žiburiu, Thermo Therepa ir kitais elektros medikališkais budais. Egzaminuoju kraują, šlapumą ir spiaudalus, savo labaratorijoj. Nutraukiu X-RAY paveikslus. Taipgi suteikiu patarimus laiškais.
Ofiso valandos: nuo 9 ry te iki 9 vakare.
381 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Visiškas Išpardavimas
Lai bus jums žinoma, kad šiuom tarpu jųs nerasite visame Bostone pigiau nusipirkti forničius ir kitus namų rakandus kaip, kad galite nusipirkti pas mane.
Viskas pigiau negu ištikrų jų man pačiam lėšuoja. Viskas turi buti parduota dabar. Priežastis aiški — aš išeinu iš biznio. Nuolatinis kėlimas rendos už krautuvę, verčia eiti iš biznio. Patariu iš širdies pasinaudoti šia proga nusipirkti forničius pas mane.
AUCTION SALE BUS TUOJAUS.
Bus visoki dalykai parduodami ant akšino šioms dienoms: pėtnyčioj, spalio 2 d., sekantį pirmadieny, spalio 7 ir pėtnyčioj spalio 9 d. Tėmykite šitą skelbimą ir naudokitės musų barganu.
M. OLIM.
388 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Eidami Broadway Pažvelgkite į
Paul's Clothing Shop
KURIAME RANDASI NAUJO SEZONO TAVORAS: KEPURĖS, SKRYBELĖS, KAKLARAIŠIAI, SVEDERIAI ir KITOKI VYRAM IR BERNIUKAM REIKALINGI DAIKTAI.
Povilas Likas, savininkas,
456 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

P. J. Akunevičius
LIETUVIS GRABORIUS.
PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ.
Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą, todėl verta pas jį kreiptis.
OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:
820 E. 6-th St., So. Boston, Mass. Tel. S. B. 0183-W.

Lietuvos Valstybė Reikalauja
100,000 Laikrodėlių.
$5.00 UŽ KIEKVIENĄ LAIKRODUKĄ, KURIS JUMS BE VERTĖS.
Svarbos nedaro kaip jis nebut sugedęs, bile tik yra mašinerija. Aš priimsiu kaipo vertę penkių dolerių perkant bile naują daiktą. Reikalavimą aplaikiau nuo komiteto mokyklos mokynimui Lietuvos jaunuolių Technikos ir Metalo Išdirbystės. Bus studijuojamas kiekvienas laikrodžio ratelis kaip jis pradėtas ir kaip yra pabaigtas. Taigi nepamirškite, kad jųs kiekvienas jų turite net kelius, papaieškok stalčiuje ir nešk pas auksorių
P. Valukonis
375 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
P.S. Perkant mažiau kaip $10. nebus priimamas.

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.
Mei laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.
D. CABITT.
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.